

IZ NAŠIH ENOT ↙

Prva enotna vaja rodovskega bataljona

INTERVJU ↘

Načelnik generalštaba
ob dnevu Slovenske vojske

Marko Pišlar

**SLOVESNO
IN ZANIMIVO BO**

Še nekaj dni aprila je pred nami in kmalu bomo vstopili v praznični mesec maj, ko svoj dan praznuje Slovenska vojska. V spomin na 15. maj 1991, ko sta tedanja učna centra Teritorialne obrambe na Igu in v Pekrah sprejela prvo generacijo slovenskih nabornikov, bo Slovenska vojska v soboto, 13. maja, v športnem centru Stožice organizirala celodnevno prireditev v počastitev svojega praznika. Praznična sobota bo minila v znamenju odprtosti Slovenske vojske, ki se zna in želi približati navadnim ljudem, saj si bodo od 10. do 17. ure obiskovalci Stožic lahko ogledali taktično-tehnični zbor vojaške opreme in orožja ter številne dinamične prikaze delovanja enot Slovenske vojske. Predstavljeni bodo tudi vojaški poklici in oblike sodelovanja s Slovensko vojsko. Ob 18. uri se bo začela osrednja interaktivna slovesnost ob dnevu Slovenske vojske z nagovori uglednih gostov, ki jo bo spremljala koncertna zasedba Orkestra Slovenske vojske. V glasbenem delu, ki bo sledil, pa se bodo big bandu vojaškega orkestra na velikem odru pridružili številni uveljavljeni slovenski pop-rock izvajalci in udeležencem pričarali nepozabno glasbeno doživetje. Pridite v Stožice in praznujte z nami dan Slovenske vojske.

Foto Goran Krošelj

4
**RESOLUCIJA PREDSTAVLJA
TRDNO PODLAGO ZA
VZPOSTAVITEV ZMOGLJIVOSTI**

Pogovor z načelnikom Generalštaba SV generalmajorjem Robertom Glavašem

16
**PRVA SKUPNA VAJA
RODOVSKIH ENOT**

Rodovski bataljon 1. brigade izvedel vajo Združena podpora

40
**USPOSABLJANJE ZA
REŠEVANJE V GORAH**

Helikopterske posadke in reševalci letalci na urjenju pred novo planinsko sezono

10

**SLOVENSKA VOJSKA JE
OPRAVILA VSE NALOGE**

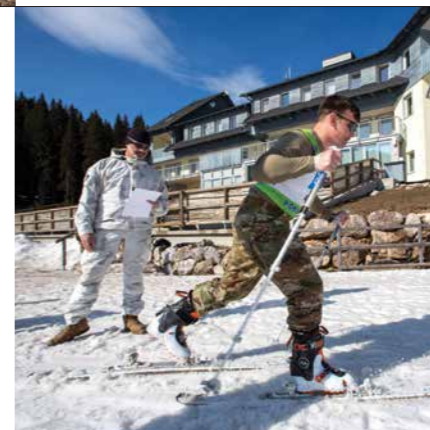
Predsednici države predstavili stanje pripravljenosti Slovenske vojske

22

**NA POKLJUKI PODČASTNIKI
IZ 22 DRŽAV UTRJEVALI
KOHEZIVNOST**

Podčastniki Nata na tradicionalnem zimskem srečanju na Pokljuki

46

**Z VOJAŠKO DOLŽNOSTJO
SEZNANILI FANTE
IZ POSAVJA**

V Cerkljah ob Krki seznanitev vojaških obveznikov

13
**LETALI ZA GAŠENJE
BOSTA V SLOVENIJI
ŠE PRED POLETJEM**

Podpisali pogodbo za nakup novih letal za gašenje Air Tractor

30
**USPOSABLJAJO
NOVE
IZVIDNIKE**

Izvidniki 10. polka izvedli specialistično usposabljanje

Pogovor z načelnikom generalštaba Slovenske vojske
 generalmajorjem ROBERTOM GLAVAŠEM

RESOLUCIJA PREDSTAVLJA TRDNO PODLAGO ZA VZPOSTAVITEV ZMOGLJIVOSTI

BESEDILO Marko Pišlar
 FOTO Bruno Toič

Slovenska vojska bo v soboto, 13. maja, praznovala svoj dan v spomin na 15. maj, ko so leta 1991 v takratnih učnih centrih Teritorialne obrambe na Igu in v Pekrah sprejeli prvo generacijo nabornikov Slovenske vojske. V spomin na ta prelomni dogodek, ki se je vpisal v slovensko vojaško zgodovino kot eden simbolno najpomembnejših, bo letošnje praznovanje dne Slovenske vojske še posebej veličastno in slovesno, saj bodo v Stožicah pred uradno slovesnostjo potekali celodnevna promocijska predstavitev opreme in enot Slovenske vojske ter dinamični prikazi. Ob prihajajočem dnevu Slovenske vojske smo za pogovor prosili načelnika Generalštaba Slovenske vojske generalmajorja Roberta Glavaša.

DRŽAVNI ZBOR JE PREJŠNJI MESEC SPREJEL RESOLUCIJO O SPLOŠNEM DOLGOROČNEM PROGRAMU RAZVOJA IN OPREMLJANJA SLOVENSKE VOJSKE DO LETA 2040, KI MED DRUGIM NAČRTUJE DVIG OBRAMBNIH IZDATKOV NA DVA ODSOTKA BRUTO DOMAČEGA PROIZVODA IN DOLOČA FINANCIRANJE NEKATERIH POMEMBNIH NALOŽB V SLOVENSKE VOJSKE. KAKO OCENJUJETE TA DOKUMENT?

Dokument je ambiciozen in kaže jasno smer razvoja Slovenske vojske. Poleg izpolnjevanja zavez znotraj zavezništva opredeljuje nacionalne prednostne naloge, na primer vzpostavitev sistema zračne obrambe ter uporabo svojega znanja pri razvoju oborožitvenih platform, kot so brezpilotni in samovozni oborožitveni sistemi. Vesel sem, da je državni zbor resolucijo potrdil, saj sta Slovenska vojska in Ministrstvo za obrambo tako prejela najpomembnejši usmerjevalni dokument razvoja Slovenske vojske v obdobju do leta 2040. Resolucija predstavlja trdno podlago za vzpostavitev zmogljivosti Slovenske vojske v prihodnjem obdobju.

KATERI SO GLAVNI CILJI ZMOGLJIVOSTI, KI JIH OPREDELJUJE?

Dolgoročni cilji resolucije obsegajo zagotovitev potrebnih obrambnih zmogljivosti države, zagotavljanje zahtevane ravni pripravljenosti in vzdržljivosti Slovenske vojske, uresničevanje skupnih ciljev in izpolnjevanje zavez v okviru Nata, Evropske unije ter drugih mednarodnih organizacij, sodelovanje

Slovenske vojske pri zaščiti in reševanju ob naravnih in drugih nesrečah ter zagotavljanje podpore drugim državnim organom, večjo odpornost države in družbe pred varnostnimi grožnjami ter krepitev nacionalne industrijske in tehnološke baze. Cilji so v resoluciji razdelani v dveh razvojnih obdobjih, in sicer do leta 2030 in do leta 2040. Konkretnje bodo cilji prvega razvojnega obdobja opredeljeni v novem Srednjeročnem obrambnem programu razvoja Slovenske vojske v letih 2023–2028, vsekakor pa bodo usmerjeni v razvoj glavnih zmogljivosti za potrebe nacionalne in kolektivne obrambe.

VZPOSTAVITEV ZMOGLJIVOSTI MORA BITI TUDI USTREZNO FINANČNO PODPRTA. LETA 2026 JE PREDVIDEN OBČUTEN DVIG OBRAMBNIH IZDATKOV Z 1,3 ODSOTKA BRUTO DOMAČEGA PROIZVODA NA KAR 1,8 ODSOTKA. KAKŠNA BO NADALJNJA DINAMIKA VEČANJA SREDSTEV ZA OBRAMBO DO DVEH ODSOTKOV BRUTO DOMAČEGA PROIZVODA?

Trenutno pripravljamo Srednjeročni obrambni program razvoja Slovenske vojske v letih 2023–2028, v katerem bomo opredelili natančno dinamiko vzpostavitve zmogljivosti ter finančno porabo v zgoraj omenjenih okvirih. Težišče bo na vzpostavitvi glavnih zmogljivosti za povečanje bojne pripravljenosti

Slovenske vojske in za izpolnjevanje ciljev zmogljivosti, ki jih je Slovenija sprejela v okviru zavezništva. To sta srednji bojni izvidniški bataljon in srednja bataljonska bojna skupina.

ZA VZPOSTAVITEV BATALJONSKE BOJNE SKUPINE POTREBUJE SLOVENSKA VOJSKA SREDNJA KOLESNA OKLEPNA VOZILA 8 × 8. KDAJ NAJ BI TA VOZILA DOBILI IN KAKŠNA BODO?

V Slovenski vojski smo februarja na podlagi usmeritev ministrstva pripravili dokumentacijo za identifikacijo investicijske potrebe po bojnih kolesnih vozilih za srednje sile Slovenske vojske. Na podlagi te zahteve je minister imenoval skupino, ki pripravlja nadaljnjo investicijsko dokumentacijo. Skladno s sklepom ministra mora biti dokument predinvesticijske zasnove končan aprila, investicijski program pa maja. Na podlagi dokončane investicijske dokumentacije bo obrambno ministrstvo začelo postopek nabave. Slovenska vojska je na podlagi strokovnih dokumentov določila osnovne zahteve ter tehnične in taktične specifikacije za bojna kolesna vozila, ki so del dokumentacije za identifikacijo investicijske potrebe. Katera vozila bodo ustrezala tem zahtevam ter bodo hkrati tudi ekonomsko in časovno najracionalnejša izbira, je med pripravo investicijske dokumentacije pre nagljeno ugotoviti. V Slovenski vojski si želimo čim prejšnjo uvedbo vozil, saj bi le tako lahko dvignili svojo bojno pripravljenost in nadoknadili velik razvojni zaostanek.

VOJNA V UKRAJINI JE POKAZALA, KAKO ZELO SMO RANLJIVI OB MOREBITNIH NAPADIH IZ ZRAKA. SLOVENIJA JE ŽE PRED DESETLETJEM IZVZELA IZ OPERATIVNE UPORABE SISTEM ROLAND IN V TEM TRENUTKU PRAVZAPRAV NIMA SVOJE ZRAČNE OBRAMBE, LAHKO PRENOSNI RAKETNI SISTEMI IGLA-S KRATKEGA DOSEGA, KI JIH ŠE IMAMO V ENOTAH ZRAČNE OBRAMBE, PA SO RUSKE IZDELAVE, ZATO JE NAJBRIŽ TEŽAVNA DOBAVA STRELIVA IN NADOMESTNIH DELOV. KAKO BOSTE OKREPILI ZRAČNO OBRAMBO SLOVENSKEGA ZRAČNEGA PROSTORA?

Ena izmed najvišjih nacionalnih prednostnih nalog je vzpostavitev sistema zračne obrambe srednjega in kratkega dosega za zaščito nacionalnega zračnega prostora in kritične infrastrukture na ozemlju Slovenije ter za neposredno

zračno obrambo elementov razporeditve sil Slovenske vojske. Oblikovana bo struktura in zastavljena smer razvoja v napredne sisteme kopenske zračne obrambe ter v razvoj sodobnih zračnih zmogljivosti za nadzor in varovanje zračnega prostora Republike Slovenije. Vzpostavitev zmogljivosti kopenske zračne obrambe se bo začela z nakupom sistema vodenja in poveljevanja, senzorjev ter raketnih sistemov srednjega in kratkega dosega v prvem razvojnem obdobju do leta 2030. V drugem razvojnem obdobju bo zmogljivost zračne obrambe dopolnjena s sistemom zračne obrambe zelo kratkega dosega. Slovenska vojska bo zračno obrambo razvijala kot taktično zmogljivost z učinki na operativni ravni, ki bo integrirana s centrom za nadzor in kontrolo zračnega prostora ter sistemom kolektivne obrambe zavezništva.

KAR NEKAJ VEČJIH NALOŽB BO URESNIČENIH ŽE LETOS. JESENI PRIČAKUJEMO NOVO TRANSPORTNO LETALO SPARTAN, KI SE ŽE TESTIRA. TUDI FLOTA NAJBOLJ OBREMENJENIH VOJAŠKIH HELIKOPTERJEV BELL-412, KI SMO JO DOBILI V DEVETDESETIH LETIH, JE MOČNO IZTROŠENA IN BI JO BILO TREBA OBNOVITI OZIROMA ZAMENJATI. KAJ NAČRTUJETE GLEDE TEGA?

V Slovenski vojski smo pripravili izhodišča za nakup novih vojaških helikopterjev, da bi zamenjali trenutno floto ter uresničili cilje zmogljivosti. Dinamika nakupa bo odvisna od razpoložljivih finančnih virov oziroma drugih prednostnih nalog. Zaradi višine stroškov pa posodobitev flote helikopterjev Bell-412 po naši oceni ni racionalna, investiralo se bo tudi v nakup helikopterjev za enoto za specialno delovanje. Zelo pomembna je možnost dvonamenske uporabe helikopterjev.

POTEKA INTENZIVNA PRENOVA INFRASTRUKTURE NEKATERIH VOJAŠNIC SLOVENSKE VOJSKE. KAKO ZADOVOLJNI STE S POTEKOM NALOŽB, KI SO USMERJENE V IZBOLJŠANJE RAZMER ZA DELO PRIPADNIKOV SLOVENSKE VOJSKE IN OBENEM PODPIRAJO TAKO IMENOVANI ZELENI PREHOD?

Trenutno poteka intenzivna prenova infrastrukture Vojašnice Edvarda Peperka v Ljubljani in v manjši meri tudi Vojašnice barona Andreja Čehovina v Postojni. V ljubljanski vojašnici so dela v začetni fazi. Dokončana sta prijavnica in manjši upravno-logistični objekt, ki sta se začela uporabljati marca letos. V zaključni fazi je tudi fizikalno-kemijski laboratorij, medtem ko se štirje večji namestitveni objekti, ambulanta, kuhinja in stavba inženiringa še prenavljajo. Prva dva prenovljena objekta bistveno izboljšujeta razmere dela pripadnikov Slovenske vojske, tako da smo z doseženim standardom v teh objektih zelo zadovoljni. V postojnski vojašnici poteka rekonstrukcija namestitvenega objekta, sanacijska dela so v sklepi fazi. Hkrati se pripravlja javno naročilo za izvedbo rekonstrukcije še drugega objekta, začetek del je predviden še letos. Z aktivnostmi na področju energetske učinkovitosti in prehodom na nizkoogljične vire z uvajanjem obnovljivih virov energije želimo v Slovenski vojski slediti ciljem, ki si jih je zastavila Evropska unija na energetskem in okoljevarstvenem področju. Pomemben vidik je tudi vzpostavljanje čim večje energetske neodvisnosti. Da bi ohranili okolje in biotsko raznovrstnost ter izboljšali energetske učinkovitosti, je nujno sodelovanje vseh. Treba bo spremeniti miselnost na marsikaterem področju ter dopolniti izobraževanje in usposabljanje. Tehnologije za dosego svetovnih, evropskih in nacionalnih okoljskih ciljev so na voljo in od nas je odvisno, kako jih bomo izkoristili. V zadnjih letih poteka tudi prenova vojaških vadišč, strelišč in poligonov, ki so glavni dejavnik za izpolnjevanje zakonsko predpisanih nalog Slovenske vojske. Pri tem sta prednostni nalogi učinkovito usposabljanje za doseganje bojne pripravljenosti ter doseganje visokih standardov zagotavljanja varnosti in zdravja pri delu. Obenem skrbimo, da bo z obnovo naša dejavnost čim manj obremenjujoča za okolje, tako z vidika povzročanja

Težišče bo na glavnih zmogljivostih za povečanje bojne pripravljenosti in ciljih zmogljivosti v okviru zavezništva.

hrupa kot tudi onesnaževanja okolja s težkimi kovinami. V prihodnjem srednjeročnem obdobju bodo poudarjeni simulacijski sistemi, ki bodo omogočili realistično usposabljanje z glavnimi bojnimi sistemi, s katerimi se zaradi omejitve slovenskih vadišč, strelišč in poligonov ne moremo učinkovito usposabljevati z uporabo bojnega streliva. Prenavljajo se strelišče Mlake pri Vipavi, pehotno strelišče Bač, strelišče Crngrob in sobno strelišče Kranj. Načrtujemo tudi obnovo poligona Poček ter strelišč Apače pri Kidričevem, Mačkovec pri Bohinjski Beli, Pečovnik pri Celju in Bloška polica. Načrtovani sta še gradnja sobnih strelišč in simulacijskih centrov v Ljubljani in Mariboru ter obsežna prenova simulacijskih sistemov, ki jih upravlja Center za združeno usposabljanje v Postojni.

VOJAŠKO ŠOLSTVO JE EDEN IZMED POMEMBNIH STEBRV VSAKE VOJSKE. KATERE NOVOSTI NAČRTUJETE V OKVIRU VOJAŠKEGA IZOBRAŽEVANJA IN USPOSABLJANJA?

Vojaško šolstvo je temelj razvoja Slovenske vojske, ki ga razvijamo in utrjujemo že od osamosvojitve. Tudi vojaška strategija in Resolucija o splošnem dolgoročnem programu razvoja in opremljanja Slovenske

vojske do leta 2040 v ospredje postavljata pomen človeškega dejavnika za uspešno vojaško obrambo in razvoj vojaškega elementa moči v nacionalno-varnostnem sistemu Slovenije. Izobraževanje in usposabljanje za oboroženi boj in druge oblike vojaške obrambe je ena temeljnih nalog Slovenske vojske. Že od začetka profesionalizacije Slovenske vojske usposabljammo in izobražujemo vojake na srednješolski strokovni ravni, podčastnike na višješolski strokovni ravni ter častnike na visokošolski ravni. Naša prizadevanja bodo tudi v prihodnosti usmerjena k doseganju javnih poklicnih in izobraževalnih standardov na naših šolah v skladu

s področno zakonodajo ter slovenskim ogrodenjem kvalifikacij. Razvoj vojaškega šolstva bo še naprej potekal v skladu z razvojem vojaških ved, stroke in razvojem javnega izobraževalnega sistema, ki nam bo omogočal širšo družbeno prepoznavnost in vključevanje razvoja vojaških ved skladno z drugimi komplementarnimi vedami in znanostjo v splošnem. V prihodnjih letih bomo najprej omogočili študentom visokih strokovnih programov večine fakultet vseh slovenskih univerz izbiro modula vojaških predmetov v obsegu enega semestra. Učni izhodi teh predmetov so v skladu z izobraževalnimi cilji naše Šole za častnike, ki se bo temu primerno skrajšala. Višje oblike šolanja častnikov pa bomo po sistemu mikrokreditacij, ki ga omogoča bolonjski sistem visokega šolstva v Evropi, poskušali vključiti v podiplomski študij naših častnikov. Višješolsko izobraževanje naših podčastnikov že poteka v skladu z javnim višješolskim izobraževalnim sistemom ter se bo še razvijalo s sodelovanjem z drugimi višješolskimi ustanovami v skladu s kadrovske potrebe Slovenske vojske.

KAJ KADROVSKO PODROČJE OSTAJA VELIKA TEŽAVA V SLOVENSKI VOJSKI, SAJ NI ZADOVOLJIVEGA PRITOKA LJUDI, S ČIMER BI NADOMESTILI ODHODE IZ SISTEMA. TUDI TRENUTNA STAROSTNA STRUKTURA PRIPADNIKOV SLOVENSKE VOJSKE JE VISOKA, KAR VPLIVA NA NJENE OPERATIVNE ZMOGLJIVOSTI. KATERE UKREPE PRIPRAVLJATE ZA PRIHOD NOVEGA KADRA?

V Slovenski vojski dajemo glede na negativen kadrovske trend in starostno strukturo predloge za sprejemanje ukrepov za prihod novega kadra. Ti se nanašajo tudi na nujno izboljšanje standardov na področjih vojaške infrastrukture in prilagajanja novim zahtevam ter potrebam profesionalne vojske, posodobitev osebne in skupinske oborožitve, zaščitne in intendantske opreme, oborožitvenih sistemov in vadbeno-šolskih sredstev, izboljšanje materialnih pogojev za delo in usposabljanje, plačni model, ki bo odražal potrebe in posebnosti vojaškega poklica in upošteval stanje na trgu delovne sile, bonitete na področju skrbi za pripadnike in njihove družinske člane ter ustrezno stanovanjsko politiko. Dopolnitev Zakona o službi v Slovenski vojski, ki je začel veljati 18. aprila, omogoča

zaposlovanje kandidatov z osnovnošolsko izobrazbo pod pogojem, da podpišejo pogodbo o dokončanju poklicne oziroma srednje šole. Postopki prvih takih zaposlitev že potekajo.

KAJ, ČE BO VOJSKA KLJUB VSEM TEM UKREPOM OSTAJALA KADROVSKO PODHRANJENA? JE SMISELNA NABAVA SISTEMOV, KI ZAHTEVAJO MANJ ČLANOV POSADK, ALI NASPLOH SAMOVOZNIH SISTEMOV BREZ MOŠTVA, BI BILO SMISELNO UREDITI VAROVANJE VOJAŠKIH OBJEKTOV BREZ MOŠTVA S POMOČJO TEHNIČNIH SISTEMOV?

Kadrovske primanjkljaje, ki se nam kaže predvsem v pomanjkanju vojakov, bomo poskušali najprej zmanjšati z zaposlovanjem vojakov, ki nimajo končane srednješolske strokovne izobrazbe, in jim bomo v prvem pogodbenem obdobju omogočili njeno pridobitev. Poseben poudarek bomo namenili izobraževanju in usposabljanju kandidatov za pogodbeno in strateško rezervno, saj nam dosedanje izkušnje s profesionalizacijo vojske kažejo, da smo samo s stalno sestavo sposobni opravljati zakonske naloge Slovenske vojske le v miru. Ne glede na kadrovske trende je zmanjšanje določenega moštva na različnih nalogah in dolžnostih zaradi razvoja avtonomnih sistemov logičen proces. Pri tem se zavedamo, da bo treba za učinkovito uporabo tehnologije, ki je že oziroma bo na voljo, digitalizirati celoten sistem in vsa sredstva ter hkrati urediti pravila delovanja avtonomnih sistemov, posebno tistih z oborožitvijo. V Slovenski vojski v naslednjem obdobju dajemo prednost razvoju različnih brezposadkovnih in brezpilotnih sistemov za podporo delovanja ter bojno podporo. Sistemi z manj moštva morajo seveda najprej zagotavljati zahtevane zmogljivosti. Pri tem je treba upoštevati, da zmanjšanje posadk ni vedno mogoče, saj morajo te delovati tudi v okoljih, kot so na primer naseljena območja, na katerih premajhno moštvo ne bo sposobno izvajati ustreznih taktičnih postopkov. Tehnično varovanje objektov Slovenske vojske je poleg fizičnega varovanja samo del varovanja. Pri tem je treba poudariti, da tehnično varovanje vojaških objektov ne izključuje potrebe po fizičnem varovanju. Še vedno je treba na vojaških objektih zagotavljati prijavnost službo in moštvo, ki se lahko v realnem času odzove na grožnje, zaznane s tehničnimi sistemi. V Slovenski vojski že zdaj večinoma uporabljamo kombinirano varovanje, s katerim smo že v preteklosti ustrezno zmanjšali število moštva pri varovanju.

ENA IZMED AKTIVNOSTI PRI PROMOCIJI VOJSKE IN VOJAŠKEGA POKLICA BO POTEKALA 13. MAJA V STOŽICAH. TAM V POČASTITEV DNE SLOVENSKE VOJSKE PRIPRAVLJATE CELODNEVNI PREDSTAVITVENI DOGODEK Z DINAMIČNIMI PRIKAZI ENOT IN OPREME SLOVENSKE VOJSKE, KI NE BO ZANIMIV SAMO ZA PREBIVALCE LJUBLJANE, TEMVEČ TUDI ZA OBISKOVALCE IZ DRUGIH KONCEV SLOVENIJE. NAM LAHKO PREDSTAVITE PROGRAM DOGODKA?

V soboto, 13. maja, bomo nekoliko drugače in obširneje praznovali letošnji dan Slovenske vojske. V ljubljanskih Stožicah pripravljamo večjo prireditev in vabimo vse, da se nam pridružijo. Od 10. ure bodo različne statične in dinamične predstavitve obiskovalcem približale delovanje Slovenske vojske. Ob 18. uri bo klasična vojaška slovesnost, sledil pa bo koncert Orkestra Slovenske vojske z različnimi znanimi slovenskimi glasbenimi imeni.

SLOVENSKA VOJSKA BO 15. MAJA PRAZNOVALA SVOJ DAN. KAJ KOT PRVI VOJAK OB PRAZNIKU ŽELITE NJENIM PRIPADNICAM IN PRIPADNIKOM?

Želim jim sporočiti, da sem ponosen nanje in na njihov vsakodnevni trud. Da vztrajajo in pomagajo spreminjati stvari na bolje, da rešujejo izzive, da vsak po svojih močeh pomaga oblikovati in ohranjati kolektiv, zmogljivosti in našo pripravljenost. Ob tej priložnosti se zahvaljujem tudi družinam naših pripadnic in pripadnikov, ki so prav tako pomemben steber našega delovanja in njegova podpora.

Spoštovani bralke in bralci Revije Slovenska vojska.

Slogan letošnjega dne Slovenske vojske je *Srce pod uniformo. Srce za domovino*. in uteleša poslanstvo slehernega slovenskega vojaka. Poslanstvo srčnega in predanega vsakodnevnega delovanja v dobro naše domovine Republike Slovenije, njene obrambe in varnosti, ki sta temelja za naše blagostanje in prihodnost.

V preteklem letu se je Slovenska vojska poleg rednih usposabljanj za obrambo naše domovine in delovanja v mednarodnih operacijah in na misijah izkazala pri opravljanju številnih nalog v okviru zaščite in reševanja. Pripadnice in pripadniki Slovenske vojske so pomagali pri največjem požaru v zgodovini Slovenije na Krasu, odpravili posledic poplav v dolini reke Kolpe in prevozu pitne vode v slovensko Istro, njihova pomoč je neprecenljiva tudi pri helikopterski nujni medicinski pomoči in gorskem reševanju. Ob nalogah, ki zahtevajo najvišjo raven izurjenosti in usposobljenosti, se vedno lahko zanesemo nanje. Eden glavnih ciljev, ki smo si jih s sodelavci zadali ob začetku mandata, je bila posodobitev obrambnih zmogljivosti. Zavedam se, da je to dolgotrajen proces, ki nikakor ni izvedljiv v kratkem obdobju. Veseli me, da nam je na poti k uresničitvi tega cilja uspelo narediti nekaj pomembnih korakov. Tako z zadnjim rebalansom kot s proračunoma v letošnjem in prihodnjem letu za obrambo namenimo več sredstev. Pripravljena je ambicioznejša projekcija povečanja obrambnih izdatkov, s katero naj bi dosegli raven dveh odstotkov bruto družbenega proizvoda najpozneje leta 2030. Naše prednostne naloge so opredeljene v Resoluciji o splošnem dolgoročnem programu razvoja in opremljanja Slovenske vojske do leta 2040. Ta je bila pripravljena tudi zaradi povečane nepredvidljivosti in negotovosti mednarodnega varnostnega okolja ter varnostno-obrambnih izzivov, ki so posledica vojne v Ukrajini in s katerimi se spoprijema tudi Republika Slovenija. Z resolucijo so postavljeni ambicioznejši okvirji za prihodnji razvoj našega obrambnega sistema. Nadaljevali bomo posodobitev in opremljanje Slovenske vojske s sodobno oborožitvijo in opremo. Pripravljamo tudi predlog rešitev za oblikovanje zmogljivosti srednje bataljonske bojne skupine in srednjega bojnega izvidniškega bataljona. Slovenska vojska se bo v prihodnjih letih z našimi skupnimi močmi še naprej posodabljala in dajala priložnost dela s sodobno vojaško tehnologijo doma in v mednarodnem okolju. Znatno smo povečali sredstva, namenjena razvoju, raziskavam in inovacijam, velik poudarek pa dajemo tudi povezovanju s slovensko obrambno industrijo. Hkrati s posodobitvijo obrambnih zmogljivosti sprejemamo številne ukrepe glede pridobivanja kadrov. Moderna in visokotehnološka oprema omogoča priložnosti za zaposlitev različnih profilov. Zanimanje za vojsko je v porastu. To kažejo številni mladi, ki se z veseljem udeležujejo različnih taborov. Letos smo odpravili omejitev glede števila udeležencev, tako da bo še več mladih pridobilo izvrstno življenjsko izkušnjo v naravi in družbi sovrstnikov. Štipendije, ki jih ponujamo dijakom in študentom, so med najvišjimi v državi. Slovenska vojska predstavlja tudi priložnost za odlično kariero. Pripadnice in pripadniki svoje znanje ves čas izpopolnjujejo na usposabljanjih v Sloveniji

in tujini. Z nedavno sprejetimi spremembami Zakona o službi v Slovenski vojski pa bomo pomagali priti do srednješolske izobrazbe tudi zainteresiranim in sposobnim za vojaško službo, ki še niso končali srednje šole. S končano osnovno šolo se bodo kandidati lahko zaposlili v Slovenski vojski in šolanje nadaljevali ob delu. Dekleta in fantje, ne spreglejte priložnosti, ki jih ponuja Slovenska vojska. Več o tem si lahko preberete v tej in posebni majski izdaji Revije Slovenska vojska, na spletnih straneh ter družbenih omrežjih Postani vojak. Veseli me, da se spreminja tudi zavedanje o pomenu vojske in poklica vojak. Zadnja javnomnenjska raziskava Oglevalo Slovenije – pomlad 2023 že kaže, da se viša zaupanje v obe instituciji – tako v vojsko kot v sam poklic. Verjamem, da je to zaslug predanih pripadnic in pripadnikov, ki s svojim konkretnim delom udeležujejo ljubizen do domovine. Iskrena hvala tudi ustvarjalcam in ustvarjalcem Revije Slovenska vojska, ki različne dogodke in delo vestno dokumentirajo že 30 let. Tudi vam gre zahvala, da je slovenski obrambni resor pri tistih, ki jim služi, prebivalcih Slovenije, lepo sprejet.

Spoštovani, pod uniformo bije srce. Srce za domovino, za varnost in za mir njenih državljanov in državljanov. Srce za naše znančce. Ob dnevu Slovenske vojske pripadnicam in pripadnikom iskreno čestitam ter se jim zahvaljujem za opravljanje plemenitega in častnega poslanstva.

Za koga? Za Slovenijo.

Marjan Šarec,
minister za obrambo RS

SLOVENSKA VOJSKA JE OPRAVILA VSE NALOGE

BESEDILO Jerneja Grmadnik
FOTO Bruno Toič

V oceni pripravljenosti Slovenske vojske so še vedno odstopanja od standardov, vendar so bili narejeni številni koraki v pravo smer, se glasi povzetek poročila o pripravljenosti Slovenske vojske za leto 2022. Z oceno sta predsednico Republike Slovenije in vrhovno poveljnico obrambnih sil Natašo Pirc Musar 31. marca na Vrhniki seznanila minister za obrambo Marjan Šarec in načelnik Generalštaba Slovenske vojske generalmajor Robert Glavaš. Največji izzivi ostajajo pri kadrovskem popolnjevanju, opremljenosti in vzdržljivosti Slovenske vojske, z razvojno usmerjeno resolucijo, dvigom finančnih sredstev za razvoj in posodobitvijo ter z nadgradnjo sistema vojaškega izobraževanja pa se pozitivni rezultati pričakujejo v prihodnjih letih.

Pred medije je prva stopila predsednica Republike Slovenije in vrhovna poveljnica obrambnih sil Nataša Pirc Musar, ki je opozorila na zaostrene

Minister za obrambo, predsednica države in načelnik generalštaba so predstavili povzetke ocene pripravljenosti Slovenske vojske.

varnostne razmere in vojno v Ukrajini ter na njene posledice na številnih področjih v družbi. Poudarila je, da Slovenija ni neposredno vojaško ogrožena, je pa vojna v opomin, kako hitro se lahko razmere spremenijo, zato mora biti Slovenija dobro pripravljena. »Nacionalno varnost si bomo učinkovito zagotavljali le z ustrezno opremljenostjo, pripravljenostjo in sposobnostjo zaznavanja, preprečevanja ter odzivanja na sodobne varnostne grožnje. Zahtevna naloga subjektov nacionalne varnosti, tudi Slovenske vojske, bo pravočasno sledenje razvoju prebojnih tehnologij, zato potrebujemo ustrezne obrambne zmogljivosti, ki se morajo redno nadgrajevati in posodabljati, tako za potrebe nacionalne

obrambe kot zavezništva,« je izpostavila predsednica države. Pojasnila je, da se je poleg poročila o pripravljenosti Slovenske vojske za leto 2022 na svojo pobudo seznanila tudi z informacijami o aktivnostih za zagotavljanje večje odpornosti države in družbe, ki imajo vpliv na obrambni sistem. O oceni je povedala, da so v poročilu neskladja oziroma odstopanja pri zmogljivostih, delovanju in vzdrževanju obrambnih sil, vendar se dogajajo koraki v pozitivno smer. Ob tem je izpostavila, da je Slovenska vojska opravila vse naloge, usposabljanja in vaje ter podpirala druge organe, predvsem Policijo ter sile za zaščito in reševanje, sodelovala je tudi v vseh predvidenih mednarodnih operacijah in na misijah ter v odzivnih silah. Na obrambnem področju je bila sprejeta Resolucija o splošnem dolgoročnem programu razvoja in opremljanja Slovenske vojske do leta 2040, postopno se povečujejo obrambni izdatki, naložbe in delež sredstev za inovacije in raziskave, kar je pomembno z vidika sodobnih groženj, prebojnih tehnologij in tehnologij za dvojno rabo, vse več pozornosti pa se namenja tudi zmogljivostim kibernetске obrambe. Napredek je bil narejen tudi pri usposabljanju kot najpomembnejši nalogi Slovenske vojske za obrambo države. Izzivi pa ostajajo pri starostni strukturi in pridobivanju pripadnikov, pri

čemur so načrtovani dodatni ukrepi, prav tako se izpostavljajo izzivi preteklega zaostanka pri vzpostavitvi najpomembnejših zmogljivosti. Premiki se ne bodo zgodili čez noč, temveč bodo zahtevali svoj čas in stabilno politično podporo, je ocenila predsednica ter izpostavila, da so jo pristojni seznanili tudi z odpornostjo države in družbe ter da podpira vlado in obrambno ministrstvo pri sodelovanju z drugimi, ki skrbijo za izboljšanje nacionalne odpornosti pri oskrbi z energenti, odpornosti transportnih in komunikacijskih sistemov ter zagotavljanju zalog hrane in vode. »Vse to izboljšuje zmogljivosti obrambe in odvratanja pred morebitnimi viri ogrožanja,« je še poudarila vrhovna poveljnica obrambnih sil ter zatrdila, da je Slovenska vojska v sodelovanju z drugimi subjekti sposobna zaščititi suverenost in ozemeljsko celovitost Republike Slovenije, če bo to potrebno.

VEČ DENARJA ZA RAZISKAVE IN RAZVOJ

Minister za obrambo Marjan Šarec je povedal, da so z Resolucijo o splošnem dolgoročnem programu razvoja in opremljanja Slovenske vojske do leta 2040, ki jo je državni zbor sprejel 22. marca, napovedali bolj ambiciozne cilje in višji odstotek predvidenih sredstev. »Obrambni proračun se bo višal do leta 2030, ko naj bi dosegli dva odstotka bruto domačega proizvoda. Vsaj 20 odstotkov obrambnega proračuna bo namenjenih za naložbe ter dva za raziskave in razvoj. Za to področje je že v letošnjem proračunu namenjenih 13 milijonov evrov, kar je velik korak. Ob tem je pomembno, da je v raziskave in razvoj vključena slovenska industrija. Produkti pa ne bodo namenjeni samo za obrambne naloge, temveč bodo imeli možnost uporabe tudi ob naravnih in drugih nesrečah,« je poudaril minister in izpostavil nakup modula za gašenje na transportnem letalu Spartan, ki ga bo Slovenija prejela leta 2024. Pojasnil je tudi načrte na kadrovskem področju, in sicer da se zanimanje za vključevanje v Slovensko vojsko povečuje, veliko je tudi povpraševanja za sodelovanje na različnih vojaških taborih. Glede kadrovskih

Nataša Pirc Musar si je ogledala tehnični zbor Slovenske vojske.

izzivov je bilo že sprejetih nekaj novosti, in sicer se bodo lahko v Slovenski vojski zaposlili mladi z dokončano osnovno šolo in imeli ob delu možnost končati srednjo šolo, v pripravi pa so tudi spremembe, ki bodo omogočale opravljanje prakse dijakom in študentom v Slovenski vojski. Ob koncu je napovedal dogodek ob dnevu Slovenske vojske v Stožicah 13. maja, na katerem bodo lahko državljanke in državljani spoznavali naloge ter poslanstvo Slovenske vojske. Načelnik Generalštaba Slovenske vojske generalmajor Robert Glavaš je poudaril, da je vzpostavitev nacionalne vojske zahteven proces, ki ni samo rezultat dela pripadnic in pripadnikov, temveč celotnega obrambnega sistema ter pripravljenosti države

in družbe za vlaganje v ta sistem. Povedal je, da je leta 2022 Slovenska vojska zagotavljala ustrezno raven večine načrtov uporabe ter neprekinjenega delovanja službe, nekaterih bojnih in podpornih sistemov ter poveljstev in enot v skladu s skupnimi načrti obrambe v okviru zavezništva v visoki stopnji pripravljenosti, prav tako je zagotavljala naloge v skladu z mednarodnimi pogodbami ter pripravljenost operativnih sil, namenjenih za hitro odzivanje ob naravnih in drugih nesrečah. Ocenil je, da so ponekod odstopanja od zahtevanih standardov, predvsem glede zmogljivosti, sposobnosti za delovanje in vzdržljivosti, ter naštel glavne izzive, to so kadrovske primanjkljaje, pomanjkljiva popolnitev z ustrezno oborožitvijo, opremo in strelivom ter zamiki pri doseganju ciljev zmogljivosti. Izpostavil je več pomembnih odločitev, ki bodo v prihodnosti pozitivno vplivale na pripravljenost in delovanje Slovenske vojske, od razvojno usmerjene resolucije, spremembe na zakonodajnem področju do dviga finančnih sredstev za potrebe razvoja in posodobitve ter nadgradnje sistema vojaškega izobraževanja. Povedal je še, da se vojska pripravlja na prilagoditve, ki bodo nujne v skladu z zahtevami novega strateškega koncepta zavezništva, načrtov za odvrčanje in obrambo ter prihodnjega načina bojevanja. Nujnost teh ukrepov se kaže v mednarodnem okolju, ki postaja vse bolj tvegano in nepredvidljivo ter lahko vpliva na našo varnost ali varnost zaveznic. Ob koncu je izrazil prepričanje, da so pred Slovensko vojsko boljši časi, pri čemer se je zahvalil tudi ministru za obrambo in vladi, da razumeta duh časa in da brez popolnjenega ter opremljene vojske ni obrambe države. »Nobenega dvoma ni, da bo Slovenska vojska z vsem, kar ima na voljo, ob grožnji branila ozemeljsko celovitost, suverenost in vrednote slovenske družbe ter države,« je nagovor sklenil generalmajor Glavaš.

LETALI ZA GAŠENJE BOSTA V SLOVENIJI ŠE PRED POLETJEM

BESEDILO Jerneja Grmadnik
FOTO Bruno Toič

Obrambni minister Marjan Šarec in vršilec dolžnosti generalnega direktorja Uprave Republike Slovenije za zaščito in reševanje Leon Behin sta 17. aprila v prostorih Ministrstva za obrambo podpisala pogodbo o nakupu letal za gašenje s predstavnikom družbe Air Tractor Europe SL Rafaelom Selmom Beltránom. Slovenija bo kupila štiri letala Air Tractor AT802 Fire Boss z zmogljivostjo odmeta dobrih 3000 litrov vode. Prvi dve naj bi dobili že junija letos, drugi dve pa prihodnje leto. V okviru Uprave Republike Slovenije za zaščito in reševanje se vzpostavlja tudi enota za gašenje.

Minister za obrambo Marjan Šarec je po podpisu pogodbe povedal, da se je ob lanskem požaru na Krasu pokazalo, da potrebujemo poleg drugih zmogljivosti tudi namenska letala za gašenje. »Tako smo začeli pripravljati dokumentacijo in rezultat vsega tega je današnji slovesni podpis pogodbe, ki bo omogočil začetek novega ciklusa v boju proti naravnim katastrofom,« je naznanil minister in dodal, da z današnjim dnem začenejo postavljati nov sistem, ki bo omogočil predvsem preprečevanje tako velikih razsežnosti požarov. Napovedal je vzpostavitev enote za gašenje iz zraka, ki bo organizirana kot posebna notranja organizacijska enota v okviru Uprave Republike Slovenije za zaščito in reševanje. Letala bodo namenjena izvidovanju ter pravočasnemu odkrivanju in čim hitrejši omejitvi požarov, kar bo močno zmanjšalo možnost razvoja požara v naravi v večjem obsegu. »Z vzpostavitvijo letalske flote se bomo lahko hitro odzvali in ne bomo odvisni od zmogljivosti drugih držav,« je še izpostavil. Junija letos bo Slovenija dobila prvi dvosedežni letali, v prihodnjem letu pa še dve enosedežni letali z zmogljivostjo odmeta 3000 litrov vode. Letala bodo imela tako plovce kot kolesa in jih bo mogoče polniti z vodne površine ali s tal. Vrednost

pogodbe je dobrih 23 milijonov evrov z davkom na dodano vrednost. S podpisom pogodbe se začenejo še druge aktivnosti, in sicer prešolanje in izobraževanje vojaških pilotov, vzpostavitev vzdrževanja z zmogljivostmi, ki jih ima Slovenska vojska, ter priprava ustrezne infrastrukture za hangariranje letal. »Naše službe pripravljajo vse potrebno,« je poudaril minister. Letala bodo najprej upravljali vojaški piloti, pozneje pa so mogoče tudi druge rešitve, saj je cilj, da jih čim prej spravimo v operativno uporabo,« je še navedel minister in povabil zainteresirane za opravljanje poklica pilota, naj se prijavijo na razpis za štipendije za pilote, ki jih razpisuje Ministrstvo za obrambo. Letala bodo registrirana kot civilna in bodo imela stalno lokacijo na enem izmed operativnih letališč – na Brniku ali v Cerkljah ob Krki. Med požarno sezono oziroma večjimi aktivnostmi pa bodo na najbližjem primernem letališču za izvajanje naloge, na primer na Krasu, kjer se bodo lahko najhitreje odzvala. »Namenska letala ne bodo na voljo samo za nas, temveč jih bodo umestili v skupno floto Evropske unije in bodo na voljo na požariščih po Evropi,« je še poudaril minister Šarec. Sklep vlade je predvidel nakup še dveh letal leta 2025, vendar se bodo o tem še odločili glede na potrebe. Pri tem je spomnil, da bo z modulom za gašenje in zmogljivostjo 8000 litrov opremljeno tudi vojaško transportno letalo Spartan C-27J.

Direktor podjetja Air Tractor Beltrán, vršilec dolžnosti generalnega direktorja URSZR Behin in minister za obrambo Šarec

SLOVENIJA IN ZVEZA NATO

BESEDILO DOP in GŠSV
FOTO Nato

S

evernoatlantsko zavezništvo je 4. aprila na srečanju zunanjih ministrov Nata zaznamovalo 74-letnico svojega delovanja in medse sprejelo Finsko, ki bo kot 31. zaveznica okrepila sistem kolektivne obrambe zavezništva.

Nato je mednarodna politično-vojaška organizacija, ustanovljena 4. aprila 1949, v kateri države članice sodelujejo na obrambno-varnostnem področju. Zavezništvo skupno obsega eno milijardo prebivalstva, kar predstavlja polovico svetovne ekonomske in vojaške moči. Zavezniška enotnost je odločilno prispevala h koncu hladne vojne, vzpostavitvi miru na Balkanu in zoperstavljanju terorističnim grožnjam po napadih 11. septembra 2001. Kot najuspešnejše obrambno zavezništvo je vedno znova uspelo uresničevati skupne politične interese članic in se prilagajati novim grožnjam ter zagotavljati blaginjo in varnost evro-atlantskega prostora.

VSTOP SLOVENIJE KOT NOVONASTALE DRŽAVE V ORGANIZACIJO Z DOLGOLETNO TRADICIJO

Republika Slovenija si je kot samostojna in demokratična država že z osamosvojitvijo leta 1991 zadala strateški cilj, da postane polnopravna članica Evropske unije in zveze Nato. Na podlagi izkušnje osamosvojitvene vojne se je slovenska družbenopolitična sfera zavedala pomembnosti vključenosti mlade države v strukturo, ki ji bo omogočala varstvo temeljnih vrednot, vitalnih državnih interesov ter zagotavljanje miru zunaj meja naše domovine in strateških varnostnih ciljev, med katerimi osrednje mesto zavzema vključenost v sistem kolektivne obrambe.

Republika Slovenija je formalni postopek za članstvo v Natu začela leta 1993. Leta 1994 se je vključila v Partnerstvo za mir in še istega leta postala pridružena članica v Severnoatlantski skupščini. 23. marca 2003, po skoraj deset let trajajočem procesu, je na referendumu vstop Republike Slovenije v Nato podprlo 66,08 odstotka volivcev. Sledila so sklepna dejanja, med njimi to, da je Državni zbor Republike Slovenije 24. februarja 2004 sprejel Zakon o ratifikaciji Severnoatlantske pogodbe in deponiral Listino o pristopu 29. marca 2004 pri Združenih državah Amerike, s čimer je Republika Slovenija postala formalna članica Nata.

NATO ZAGOTAVLJA KOLEKTIVNO VARNOST, OMOGOČA SODELOVANJE NA PODROČJIH OBRAMBE IN VARNOSTI TER OPERACIJ KRIZNEGA UPRAVLJANJA

Članstvo v Natu je okrepilo našo varnost in prispevalo k dolgoročnemu razvoju. Republiko Slovenijo je umestilo v okvir najrazvitejših zahodnih držav in utrdilo njeno mednarodno prepoznavnost kot demokratične, miroljubne ter v povezovanje usmerjene države. Omogočilo je uresničevanje nacionalnih ciljev na obrambnem področju ter hkrati prispevalo h krepitvi povezljivosti z drugimi zavezniškimi silami, dvigu usposobljenosti ter povečanju bojne sposobnosti enot in pripadnikov Slovenske vojske. Slovenska vojska je tako postala del najmočnejših in najučinkovitejših

Na 74. obletnico ustanovitve je zavezništvo medse sprejelo novo članico, Finsko.

vojaških sil v svetu, kar zahteva veliko zavez in hkrati omogoča nove priložnosti. Republikli Sloveniji kot majhni državi pa daje edinstvena varnostna zagotovila.

Skladno s 5. členom Severnoatlantske pogodbe Republika Slovenija sodeluje v sistemu kolektivne obrambe, ki predpostavlja, da bi se ob agresiji na naše ozemlje odzvalo celotno zavezništvo. To pomeni tudi, da nam ni treba razvijati nekaterih zmogljivosti, ki jih v okviru sistema kolektivne obrambe prispevajo drugi zavezniški. Republika Slovenija se zato lahko osredotoči na razvoj zmogljivosti, ki jih zmoremo in znamo razvijati, ter se usposobi za lastno obrambo ali obrambo zaveznic, kar dolgoročno vodi v zmanjševanje stroškov. Članstvo prinaša tudi druge posredne koristi, na primer naložbe v varnost, udeleževanje v znanstvenem, tehnološkem in informacijskem dotoku znanja in izkušenj, ekonomsko sodelovanje z najrazvitejšimi državami, zgodnje prepoznavanje groženj in odzivanje na dezinformacije. Omogočen nam je tudi dostop do nekaterih novih in prebojnih tehnologij, ki dvigajo učinkovitost vojaške organizacije oziroma pomenijo večjo varnost in jih brez članstva ne bi mogli pridobiti v istem času.

PRILAGODITEV NATA NOVI RESNIČNOSTI

Vojna v Ukrajini je kot ena izmed najresnejših varnostnih kriz po drugi svetovni vojni odločilno vplivala na spremenjeno razumevanje varnostnega strateškega okolja ter okrepila zavedanje o pomenu Nata za zagotavljanje kolektivne obrambe v Evropi. Zavezništvo se tako vrača k svojemu temeljnemu poslanstvu, odvratanju in obrambi evro-atlantskega prostora, ob ohranjanju pomena drugih dveh temeljnih nalog, ki sta preprečevanje kriz in krizno upravljanje ter kooperativna varnost, kot izhaja iz Natovega strateškega koncepta, sprejetega na zadnjem vrhu voditeljev zavezništva lani v Madridu. V času strateškega tekmovanja med velikimi silami, ko si avtoritarni sodelujoči vedno bolj prizadevajo razdeliti enotnost Zahoda in razgraditi načela mednarodnega pravnega reda, trdno čezatlantsko zavezništvo še vedno predstavlja najboljše varnostno jamstvo za Evropo.

V Natu je bila sprejeta enotna odločitev za krepitev odvratalne in obrambne drže na celotnem vzhodnem krilu zavezništva. Prvič so bili aktivirani načrti postopnega odzivanja in najbolj odzivni elementi Natovih odzivnih sil, povečali so se prispevki v misijo okrepljene prednje prisotnosti, prav tako so se okrepile pomorske in letalske zmogljivosti. Ustanovljene so bile štiri dodatne večnacionalne bojne skupine v Bolgariji in Romuniji ter na Madžarskem in Slovaškem, ki dopolnjujejo sedanje bojne skupine v baltskih državah in na Poljskem ter bodo po potrebi okrepljene do brigadne ravni. Republika Slovenija se je na spremenjene varnostne razmere odzvala z napotitvijo lahke motorizirane pehotne čete, ki od junija lani skupaj s pripadniki oboroženih sil Češke, Nemčije, Nizozemske, Poljske in ZDA sodeluje v okviru bojne skupine pri aktivnostih okrepljene pozornosti na Slovaškem.

V prihodnosti bo eno izmed najpomembnejših prelomnic predstavljal vrh Nata, ki bo potekal 11. in 12. julija v Vilni v Litvi. Na vrhu bodo voditelji predvidoma potrdili nadaljnjo dolgoročno podporo Ukrajini in prenovljeno zavezo glede obrambnih izdatkov ter sprejeli pomembne odločitve glede prilagoditve vojaške drže zavezništva, tudi zaradi novih varnostnih izzivov, ki jih predstavljajo Kitajska, prebojne tehnologije in vpliv podnebne spremembe.

PRVA SKUPNA VAJA RODOVSKIH ENOT

BESEDILO Jerneja Grmadnik
FOTO Bruno Toič

Vojaški policisti so zajeli teroriste.

Rodovski bataljon 1. brigade sestavlja osem enot, in sicer baterija za ognjeno podporo, četa vojaške policije, lahka raketna baterija zračne obrambe, obveščevalno-izvidniška četa, četa za jedrsko, radiološko, kemično in biološko obrambo, četa zvez, inženirska četa in protiolepna četa. Prvič v desetih let, odkar je bil oblikovan bataljon, so se v enotni vaji Združena podpora usposabljevale vse čete hkrati. Obiskali smo jih na Osrednjem vadišču Slovenske vojske na Počku in preverili, katere naloge so izvajale po skupnem scenariju.

Poslanstvo rodovskega bataljona 1. brigade Slovenske vojske je zagotavljanje visoke stopnje specialistične zmogljivosti rodovskih čet in baterij, bojna podpora ofenzivnega in defenzivnega delovanja brigade in brigadnih enot ter bojna podpora bojni bataljonski skupini doma in v operacijah kriznega odzivanja. Enota se je oblikovala ob preoblikovanju Slovenske vojske leta 2013 in letos praznuje deset let delovanja. Z željo po preverjanju usposobljenosti enot, skupnem delovanju in krepitvi pripadnosti bataljonu je letos med 3. in 7. aprilom potekala prva vaja, poimenovana Združena podpora, na kateri so se po skupnem scenariju usposabljevale vse enote. Poveljnik

rodovskega bataljona 1. brigade in vodja vaje podpolkovnik Dragan Marić je pojasnil, da so želeli z vajo preveriti usposobljenost vseh enot. Ob tem je povedal, da je videl zelo dobre izvedbe in tudi možnosti napredovanja. Izpostavil je pomen rodovskih enot: »Če spremljamo vojno v Ukrajini, lahko opazimo, da so rodovske enote – od artilercev, protiolepkih enot do sistemov brezpilotnih letal – zelo pomembne. Ni bojevanja brez sodelovanja rodovskih enot, zato je treba skrbeti za razvoj zmogljivosti in rodov.« Dodal je, da je v bataljonu vzpostavljen tudi večnamenski vod za jedrsko, radiološko, kemično in biološko obrambo, ki deluje v okviru Natove pobude pripravljenosti in se pripravlja na ponovno certifikacijo v jeseni, vzpostavlja pa tudi protiolepni vod, ki bo odšel na mednarodno vajo Anakonda na Poljsko in bo predvidoma oktobra dosegel končne operativne zmogljivosti za delovanje v bojni skupini Evropske unije.

VOJAŠKI POLICISTI ZAJELI TERORISTE

Scenarij in potek vaje je opisal bataljonski podčastnik praporščak Pavel Fajfar. »Vaja se je začela v ponedeljek s premikom čet iz matičnih lokacij v Vojašnico Janka Premrla Vojka v Vipavo. Tam smo četam izdali bataljonski ukaz. Čete so nato začele izvajati svoje postopke vodenja enote ter izdale ukaz vodom. V torek smo se v taktični koloni premaknili na območje delovanja na

4 Dekontaminacija orožja

5 Inženirci so postavili lansirni most Eurobridge.

Poček, kjer smo postavili taktično zbirno območje bataljona ter se razmestili in prenočili. Čete so se naslednji dan začele premikati na svoja območja. Vsaka enota bataljona je glede na svojo specialnost izvajala določene naloge, skupni cilj pa je bil, da se postopoma začne prevzemati nadzor nad območjem delovanja, na katerem je bil sovražnik. Nato je sledilo bojevanje, ki se je v četrtek končalo z zajetjem sovražnika na objektu,« je pojasnil podčastnik, medtem ko smo opazovali delo čete vojaške policije, ki je po desantu s helikopterja zajela skupino teroristov. Cilj je bil, da jih zajamejo žive. Ob napadu na stavbo je sovražnik uporabil strupen bojni plin, zato so vojaški policisti manever nadaljevali v zaščitnih maskah. Po zajetju sovražnika je sledil let s helikopterjem do dekontaminacijske postaje, v kateri je četa za jedrsko, radiološko, kemično in biološko obrambo opravila dekontaminacijo oseb in materialnih sredstev. V scenarij je bila vključena še lahka raketna baterija zračne obrambe, ki je izvajala nadzor nad zračnim prostorom, saj je imel sovražnik na voljo brezpilotnike, inženirska četa pa je postavljala taktični lansirni most Eurobridge, da bi omogočila prehod lastnih enot tam, kjer je bila prekinjena cestna povezava. Napad čete vojaške policije sta ščitili še protiolepna četa z dvema ognjenima položajema s protiolepni sistemi Spike in baterija za ognjeno podporo z minometi 120 mm. Pripadniki obveščevalno-izvidniške čete so izvajali obveščevalne postopke in taktična zasliševanja, da bi pridobili informacije, četa zvez pa je zagotavljala nemoteno komunikacijo. Bojne aktivnosti je vodil taktično-operativni center bataljona na izpostavljenem poveljniškem mestu. »Med bojevanjem smo izvajali tudi oskrbo z logističnimi elementi čet na terenu, za kar smo uporabili svoje vire in si nismo pomagali z dodanimi logističnimi enotami. Nam pa je Logistična brigada zagotovila sanitetno vozilo

Ognjeno podporo manevru vojaške policije so zagotavljali z minometi.

Valuk, s katerim so se čete urile v medicinski evakuaciji. Na vaji so sodelovale še helikopterske posadke Slovenske vojske, in sicer so v sredo zagotavljale medicinsko zračno evakuacijo, danes pa so omogočile zračni desant vojaških policistov in prevoz do dekontaminacijske postaje. S svojimi pripadniki pa smo oblikovali skupino, ki je v vlogi sovražnika po svojih scenarijih sprožala incidente,« je naštel praporščak Fajfar.

IZVEDLI DEKONTAMINACIJO PRIPADNIKOV IN NJIHOVE OPREME

Ob postavljeni dekontaminacijski postaji nas je skozi postopke vodil štabni vodnik Janže Klun, enotovni podčastnik v četi za jedrsko, radiološko, kemično in biološko obrambo rodovskega bataljona 1. brigade. V dekontaminacijski postaji je več prostorov, v katerih so urejena delovna mesta za dekontaminacijo ljudi, oborožitve in opreme. »Osebe gre skozi sprejemne točke, nato pa jih pripadniki čete v zaščitnih oblekah vodijo po posameznih točkah. Najprej odložijo opremo in orožje, nato specialno opremo, kot so mobilni telefoni in druga elektronika, snamejo si zaščitne maske in filtre ter obleke in se stuširajo v tuširnici. Obravnava za posamezne našete predmete je drugačna,« je štabni vodnik Klun pojasnil postopek ob dekontaminaciji, pri kateri je zelo pomembno pravilno odstraniti kontaminirana sredstva osebne zaščite in slediti navodilom za njihovo odstranitev. Ob koncu procesa pripadnik čete z detektorjem preveri še, ali je bila dekontaminacija osebe uspešna, nato se lahko pripadniki oblečejo v čista oblačila. Za dekontaminacijo se uporablja dekontaminacijsko sredstvo BX, zmogljivost dekontaminacijske postaje pa je približno 50 do 60 ljudi na uro. Preden gredo skozi dekontaminacijski proces tudi zajeti teroristi, jim na posebej za to zagotovljeni točki odvzamejo stvari, ki jih imajo pri sebi, kot so zemljevidi, zapiski in mobilni telefoni, s katerimi se lahko pridobijo koristne informacije. Ta

materialna dokazna sredstva se zaradi dekontaminacije zapakirajo v posebne zaščitne vrečke, so nas še opozorili izvajalci vaje.

NALOGE VOJAŠKE POLICIJE PODPRLE DRUGE ENOTE

Scenarij je predvidel prekinitev komunikacije oziroma uničenje ceste, zato je morala inženirska četa zagotoviti premik vojaškim policistom s postavitvijo lansirnega mostu Eurobridge. Ta omogoča hitro premičnost enot, saj je čas postavitve mostu okoli dve uri ob pomoči desetih vojakov, omogoča pa nosilnost vozil do 35 ton in goseničarjev do 70 ton. »Omogočimo veliko nosilnost v kratkem času,« je poudaril vodnik podčastnik štabni vodnik Bojan Klobčar. Pojasnil je, da pred izvedbo naloge najprej izvidujejo, pri čemer se posvetijo varnostnim elementom, in sicer vzdolžnemu in bočnemu nagibu mostu, geološki sestavi tal in pripravi obalnih podpor. »V mostnem vodu imamo na razpolago dva mostova, eden je ta, ki ga postavljamo zdaj, drugi pa je Compact 200, vendar vsi vojaki obvladajo postavitve obeh mostov. Sicer pa so vloge ob taki nalogi razporejene – nekdo je upravljalca dvigala, v tej vlogi sem danes jaz, imamo še upravljalca mostu, vojaki mostoviki pa so vozniki vozil in tisti, ki pomagajo pri postavitvi mostu,« je razložil sogovornik in povedal, da se bodo čez most peljala tri oklepna vozila Valuk 6 x 6. V vajo so bili vključeni tudi pripadniki baterije za ognjeno

podporo, v sicer nekoliko okrnjeni sestavi, saj je večina enote na misiji v Latviji. Poročnik, Bojan Kuzmič, ki je bil v vlogi poveljnika minometnega voda 120 mm, je pojasnil, da izvajajo ognjeno podporo rušenja, zadimljenja in osvetljevanja po predvidenem scenariju. »Uporabljamo vadbeno oziroma šolsko strelivo, ki poleti iz cevi do 25 metrov in se lahko z novo polnitvijo ponovno uporabi. Tako simuliramo vajo posadke in urimo nalaganje projektilov v cev,« je povedal poročnik. Obiskali smo še položaje lahke raketne baterije zračne obrambe na bližnjem hribu, kjer je bil postavljen radarski sistem Giraffe 40, namenjen opazovanju, odkrivanju in dajanju informacij o ciljih v zračnem prostoru do razdalje 40 kilometrov, ter mobilni taktično-operativni center. »Naša vloga na vaji je, da poveljstvu vaje na zbirnem območju zagotavljamo zračno obrambo, kar pomeni, da imamo vzpostavljen nadzor nad zračnim prostorom in izvajamo zračno obrambo. Ognjene skupine so na sosednjem hribu,« je pojasnil poročnik Aljaž Medved, poveljnik voda lahke raketne baterije zračne obrambe.

PRAZNOVALI BODO DESETLETNICO DELOVANJA

Vodja vaje podpolkovnik Dragan Marić si želi, da bi samostojna vaja rodovskega bataljona 1. brigade postala redna vojaška vaja na letni ravni. Ob tem je izpostavil, da je bil namen prve take vaje tudi krepitev identitete

Radarski sistem zračne obrambe

bataljona in pripadnosti. »Smo neka posebnost, saj so čete leta 2013 prišle pod vodstvo rodovskega bataljona iz prej samostojnih bataljonov, ki so že imeli neko identiteto. Zdaj želimo dvigniti tudi identiteto rodovskega bataljona 1. brigade,« je še pojasnil podpolkovnik in dodal, da so v vajo vključili tudi več pripadnikov pogodbene rezervne sestave, ki so bili zadovoljni, da so lahko sodelovali na terenskem urjenju. Sklenil je, da bodo ob dnevu enote in desetletnici delovanja 2. junija letos pripravili večji dogodek v Parku vojaške zgodovine Pivka ter proslavili skupaj z družinami in pripadniki rezervne sestave.

PRVI SLOVENSKI ČASTNIK KONČAL TEČAJ ZA POVELJNIKE IZVIDNIŠKIH ENOT

BESEDILO Jerneja Grmadnik
FOTO osebni arhiv stotnika
Matjaža Strmčnika

Slovenija se je zavežala, da bo poleg srednje bojne bataljonske skupine vzpostavila tudi srednji bojni izvidniški bataljon. Zagotovilo za vzpostavitev bataljona je dobil 10. pehotni polk 1. brigade Slovenske vojske. Simbolični začetek procesa je bila udeležba častnika 10. pehotnega polka stotnika Matjaža Strmčnika na tečaju Cavalry Leaders Course (CLC) v Združenih državah Amerike, na katerem je pridobil znanje o načrtovanju izvidniških in varnostnih operacij. V prihodnosti čakata 10. pehotni polk še popolnitev z novimi vozili, opremo in oborožitvijo ter kadrovska okrepitev.

Stotnik Matjaž Strmčnik je od začetka svoje vojaške kariere pred 16 leti pripadnik 10. pehotnega polka. V enoti je zasedal različne vodstvene dolžnosti, trenutno pa je namestnik poveljnika 10. pehotnega polka izvršilni častnik. Nedavno se je vrnil s tritedenskega tečaja v Združenih državah Amerike, ki se osredotoča na doktrinarno uporabo izvidniških bataljonov in čet – ti so tam tradicionalno imenovani »konjeniški« – ter na taktike, tehnike in postopke teh enot v izvidniških in varnostnih operacijah. »Zagotovili so nam, da bo 10. pehotni

polk vzpostavil srednji bojni izvidniški bataljon. To je za nas idealna priložnost, da se po letih ukvarjanja s predvsem stabilizacijskimi nalogami na novo orientiramo in se po svoje vrnemo h koreninam,« je poudaril izvršilni častnik 10. pehotnega polka, katerega udeležba na omenjenem tečaju hkrati pomeni simboličen prvi korak na novi poti.

Tečaj je potekal med 27. februarjem in 17. marcem v izvedbi United States Army Armor School v Fort Benningu v zvezni državi Georgiji. Med 48 udeleženci je bil stotnik edini tujec, vendar so ga ameriški kolegi dobro sprejeli v svoje vrste. »Na tečaju ne vidiš ne orožja ne vozil, vse poteka v učilnici. Poudarjeno je bilo spoznavanje povezave med usmerjenim zbiranjem informacij izvidniških enot na območju operacij in sprejemanjem pravočasnih odločitev podpiranih poveljnikov. Inštruktorji so nam izdali brigadni ukaz ali dopolnilni ukaz in v nekaj urah smo morali imeti

pripravljen ukaz za delovanje izvidniškega bataljona,« je pojasnil stotnik in še opisal posebnosti izvidniških enot: »To ni le bolj izurjena pehota, temveč so taktike, tehnike in postopki drugačni, tudi načrtovanje izvidniških in varnostnih operacij ima svoje posebnosti. Izvidniki se na nalogo premaknejo najpozneje ob prejetju drugega pripravljalnega ukaza, torej na koncu drugega koraka vojaškega procesa odločanja. Na tej točki še ne poznamo koncepta operacije ali nalog za podrejene enote. Znani so le območje delovanja naloge ter začetne poveljnikove zahteve po kritičnih informacijah. Izvidniške enote tako delujejo v pomanjkanju informacij in pod časovnim pritiskom, da jih prav one priskrbijo, zato morajo biti procesi načrtovanja hitrejši, pogosto skrajšani le na najnujnejše. Zelo pomembna je vloga poveljnika izvidniškega bataljona, ki mora svojim podrejenim izdati dobro premišljene usmeritve, od katerih bodo odvisni fokus, tempo,

trajanje in merila sprožanja oziroma prekinitve spopada s sovražnikom.« Tečaj, ki je bil namenjen poveljnikom v izvidniških enotah ter načrtovalcem v brigadnih štabih, je konec drugega tedna obsegal zahteven pisni izpit, zadnji dan pa je slušatelje čakal še ustni zagovor z osmimi vprašanji. »S tečajem sem bil zelo zadovoljen in je bil dobra izkušnja. Veliko časa sem tudi ob koncih tedna namenil učenju in študiju. Nekaterih vsebin kljub dolgoletni vojaški karieri nisem podrobno poznal ali sem jih spoznal na novo,« je pojasnil stotnik Strmčnik, ki se je kot prvi Slovenec udeležil tega tečaja in ga tudi uspešno končal.

USPOSABLJAJO IN IZOBRAŽUJEJO PRIPADNIKE ZA NOVE NALOGE

»V 10. pehotnem polku začnemo prevzemati novo opremo in vozila, veliko pa se že ukvarjamo z usposabljanjem in oblikovanjem kolektiva. Že od začetka leta šolamo ljudi na različnih vojaških specialističnih usposabljanjih, bodoči vozniki pridobivajo licence za kategorijo C, ki so pogoj za učenje vožnje perunov, pravkar poteka tudi vedovno usposabljanje za izvidnike. Moja napotitev na tečaj je bila prvi korak k nadaljnjemu izobraževanju častnikov in podčastnikov, saj bodo v prihodnosti vsi poveljniki čet ter štabni podčastniki napoteni na ta tečaj, poveljniki vodov in podčastniki pa na podoben tečaj, tako imenovan Cavalry Scout Leaders Course, ki tudi poteka v Fort Benningu. Za nas je pomembno, da bomo vsi častniki in podčastniki govorili isti jezik,« je poudaril sogovornik. Ko bodo pridobili kritično maso kompetentnih ljudi, bodo lahko organizirali in izvajali svoje tečaje ter vanje vnesli slovenske posebnosti, prav tako pa se bo treba na novo izobraziti, se posvetiti novi vlogi ter preklopiti od pehotne k izvidniški miselnosti. Pomemben bo tudi dvig ravni tehnične kulture, saj bodo dobili veliko nove opreme: od oklepnikov do oborožitvenih sistemov in različnih senzorjev, ki jih bodo morali znati uporabljati. Stotnik je še razložil, da bo njihova nova vloga hkrati tudi vloga znotraj razporeda zavezniških sil, ter pogovor končal z mislijo: »Tudi nadrejeni na vseh ravneh bodo morali dobro razumeti to vlogo in zmožnosti ter ustrezne oblike uporabe izvidniškega bataljona.«

NA POKLJUKI PODČASTNIKI IZ 22 DRŽAV UTRJEVALI KOHEZIVNOST

BESEDILO Jerneja Grmadnik
FOTO Bruno Toič

V organizaciji podčastniškega zbora Slovenske vojske je na Pokljuki potekal že 16. mednarodni zimski tabor za podčastnike iz držav članic Nata in zaveznih držav. Letos se ga je udeležilo 27 podčastnikov in podčastnica, ki so med 17. in 24. marcem spoznavali vojaške gorniške veščine z inštruktorji 132. gorskega polka ter poslušali predavanja visokih mednarodnih podčastnikov, hkrati pa utrjevali sodelovanje in izmenjevali izkušnje. Pred zadnjim dnevom tabora smo jih na biatlonski progi ujeli pred tekmovanjem v malem patroljnem teku. Dobro razpoloženi so nam povedali, da iz Slovenije odhajajo polni zanimivih vtisov in novih poznanstev ter še bolj povezani v skupnem poslanstvu.

Letošnji 16. mednarodni zimski tabor podčastnikov Nata in partnerskih držav je potekal pod geslom Utrjevanje ščita. Cilja tabora sta bila krepitev vzdrževanja kohezivnosti, solidarnosti in enotnosti podčastnikov ter vzdrževanje Natovega vojaškega duha. Glavni podčastnik Slovenske vojske in vodja tabora štabni praporščak Danijel Kovač je pojasnil, da je lanski tabor potekal okoli začetka vojne v Ukrajini pod geslom Kohezivnost in enotnost, letošnjega pa so pripravili z željo po še večji krepitvi ter utrjevanju

povezanosti podčastnikov iz različnih držav članic Nata in partnerskih držav. »Glede na to, da se varnostne razmere zaostrejujejo, moramo biti še bolj kohezivni in odlični ter ne smemo popuščati,« je poudaril štabni praporščak Kovač. Letos so prvič poleg že tradicionalnega spoznavanja zimskih vojaških gorniških veščin v program vključili obisk muzeja prve svetovne vojne v Kobaridu in študijo primera preboja na Kolovratu, ki sta jo predstavila zgodovinar dr. Blaž Torkar iz Centra vojaških šol in polkovnik Miha Kuhar iz Natovega centra odličnosti za gorsko bojevanje, tudi avtorja knjige Zadnja bitka na Soči 1917. »Bitko na Kolovratu smo povezali z Natovo doktrino izvajanja operacij v gorskem svetu. Preteklost smo povezali s sedanostjo. Verjamem, da je bila ta novost dobrodošla.

Na štartu tekmovanja v malem patroljnem teku

V prihodnosti jo bomo še izpopolnili,« je razložil sogovornik, ki je vesel, da so k sodelovanju kot predavatelje privabili najpomembnejše visoke podčastnike Nata. »Letos pri nas gostujejo skoraj vsi glavni podčastniki: glavni podčastnik Poveljstva za operacije visoki podčastnik Kevin J. Mathers, glavni podčastnik Poveljstva ameriških sil v Evropi visoki podčastnik Robert V. Abernethy in glavni podčastnik Poveljstva za transformacijo iz Norfolkla visoki podčastnik Brion P. Blais,« je naštel. Ob tem je izpostavil, da gostje prenašajo informacije svojim poveljnikom, tako pa se krepiti ne le prepoznavnost podčastniškega zbora Slovenske vojske, temveč predvsem Slovenske vojske in Slovenije. »Na prošnjo podčastnika Poveljstva ameriških sil v Evropi smo organizirali tudi sestanek delovne skupine glavnih podčastnikov Ameriško-jadranske listine (A5), v kateri Slovenija sodeluje na povabilo, ni pa stalna članica. Drugo srečanje bo v okviru letnega tabora podčastnikov na Hrvaškem. Na obeh bomo pripravili sklepe, ki bodo vključeni v memorandum na sklepni konferenci pobude, ki bo letos v Severni Makedoniji,« je še drugo novost tabora predstavil štabni praporščak Kovač in sklenil, da je z izvedbo zelo zadovoljen.

SPOZNAVALI LAVINSKI TROJČEK IN TURNO SMUČANJE

Vodja inštruktorjev in vodja aktivnosti na taboru štabni vodnik Tadej Žun iz 132. gorskega polka je pojasnil, da se je letošnjega tabora udeležilo 28 udeležencev iz 22 držav, izmed teh ena podčastnica. Kot vedno sta bila poudarjena izmenjava izkušenj in spoznavanje zimskih vojaških veščin. »Nekaj udeležencev je bilo popolnih začetnikov na snegu, pri čemer sem poudaril, da narava ne pozna vojaške hierarhije in smo pred njo vsi enaki. Na začetku smo jim predstavili lavinski trojček, ki je sestavljen iz žolne, sonde in lopate za reševanje izpod snežnih plazov, spoznavali smo turno smučanje in hojo po snegu, uporabo derez in cepina, izbiro poti, orientacijo in smučanje. Tudi začetniki so usvojili zavoje,« je razložil in dodal, da si je z udeleženci, ki so tudi sami gorski inštruktorji, izmenjal koristne informacije o strokovnih temah. Pohvalil je tudi bodoče inštruktorje 132. gorskega polka, ki se še učijo za inštruktorje in so na taboru dobili priložnost spoznati, kako učiti ljudi. »Na taboru so se spletla prijateljstva na službeni in osebni ravni. Nekateri pripadniki prihajajo iz sosednjih držav in prepričan sem, da bomo ostali v stikih,« je izpostavil štabni vodnik Žun.

KREPITEV POVEZLJIVOSTI IN NATOVEGA DUHA

Tabor je kot predavatelj obiskal tudi glavni podčastnik Poveljstva za operacije visoki podčastnik Kevin J. Mathers, ki je pojasnil, da letošnje geslo dobro povzema tudi Natov cilj krepitve enot in zavezništva. »Na taboru sodelujejo pripadniki več kot 20 držav oziroma oboroženih sil. Nekateri imajo več znanja o zimskih veščinah, drugi manj, nekateri so bili začetniki, vendar je najpomembnejše, da kot ekipa napredujejo ter izboljšujejo interoperabilnost in pripravljenost. To pa dosega s skupnim izvajanjem nalog in različnih aktivnosti,« je poudaril Kanadčan in dodal, da je Slovenija že 16 let izvrstna gostiteljica tega tradicionalnega zimskega tabora, ki poteka na čudovitem kraju. Visoki podčastnik je pojasnil, da pred zbranimi podčastniki rad prepozna njihov trud in dosežke ter jih tako motivira, in opisal temo svojega predavanja. »Podčastniki imajo pomembno vlogo v oboroženih silah, pomembni pa so tudi v trenutnih razmerah zaradi vojne v Ukrajini. Na predavanju bom poudaril, da je moč v povezanosti tako v enoti kot na ravni zavezništva. Čestital jim bom tudi za ta teden, saj so v aktivnosti vložili veliko truda in bili, kot vidim, zelo uspešni,« je izpostavil Kevin

J. Mathers. Omenil je tudi izzive, s katerimi se spoprijemajo podčastniki v različnih oboroženih silah, to sta predvsem motivacija in prepoznavanje učinkov njihovega dela. »Velikokrat smo tako vpeti v vsakdanje naloge, da se moramo opomniti in zavestno prepoznati našo vrednost ter poskrbeti, da tudi v vojski razumejo pomen profesionalnih in opolnomočenih podčastniških zborov,« je pogovor sklenil sogovornik.

SPLETNI NOVA PRIJATELJSTVA IN UTRDILI POVEZANOST

Višja vodnica Esmeralda Ayala iz baze zračnih sil Kolorada iz Združenih držav Amerike je bila v Sloveniji prvič. »Veliko novega sem se naučila v tem tednu, predvsem kako premagovati jezikovne prepreke in kljub temu skrbeti drug za drugega, saj je lahko vsako premikanje v gorah tvegano. Naučila sem se tudi nekaj slovenskih besed in hvaležna sem nadrejenim, da so me poslali na tabor v tako prekrasno državo. Tudi kava je tukaj veliko boljša,« se je nasmehnila edina podčastnica, do katere so bili kolegi spoštljivi in profesionalni. Zelo se je je dotaknil obisk muzeja prve svetovne vojne in Kolovrata, saj je poudarila, da se ji zdi neverjetno, v kako težkih razmerah so se nekoč bojevali brez sodobne opreme in tehnologije, zanašajoč se samo na svoji moč in izurjenost. Podčastnica, ki je nadzornica logistike za lovska letala F-16, je povedala, da je sicer že znala smučati, vendar tega še nikoli ni počela na tako visoki ravni, prvič pa se je seznanila tudi s tekom na smučeh. Pohvalila je še pripravljenost inštruktorjev za pomoč udeležencem glede na različne stopnje predznanja. »V tem tednu sem si zapomnila imena vseh udeležencev in mislim, da smo se zelo dobro povezali,« je sklenila pogovor. Višji štabni vodnik iz 23. pehotnega bataljona Jeremy Altmann iz avstrijskih oboroženih sil je v Sloveniji že bil na poletnem dopustu. Je tudi gorski inštruktor, zato mu je bila zanimiva izmenjava izkušenj s slovenskimi inštruktorji. »Vedno se lahko naučiš kaj

novega,« je poudaril in dodal, da je sam pripadnik bataljona, specializiranega za gorsko bojevanje. »Zanimivo se mi zdi sodelovati z udeleženci iz toliko različnih držav, ki imajo v oboroženih silah različne vloge – od pripadnikov specialnih enot do logistov,« je izpostavil in dodal, da je nanj največji vtis naredil kobarški muzej, saj se je na Soški fronti borilo tudi veliko Avstrijcev. »Presunilo me je trpljenje in to, kako težko je bilo na fronti. Lahko smo hvaležni, da je na tem delu sveta že toliko let mir in da ta ni, kot lahko spremljamo v Ukrajini, samo-umeven. Tak tabor se mi zdi zato zanimiva pobuda. Vodja tabora je poskrbel za odlično kombinacijo poučnih vsebin in aktivnosti, na katerih smo spoznavali tudi slovenske kraje in kulturo. Prav gotovo v Sloveniji nisem zadnjič,« je še izpostavil sogovornik.

Na tekmovanju so tudi streljali na biatlonske tarče.

OBJAVE MINISTRSTVA ZA OBRAMBO

št. 365
APRIL 2023

6365.

Na podlagi prvega odstavka 45. člena Zakona o službi v Slovenski vojski (Uradni list RS, št. 68/07, 58/08 – ZSPJS-I in 121/21) in Kriterijev za izredna povišanja vojaških oseb v činu ob upokojitvi št. 811-9/2022-1 z dne 30. 11. 2022 izdajam

ODREDBO

O IZREDNEM NAPREDOVANJU
NIŽJIH VOJAŠKIH USLUŽBENCEV
OB UPOKOJITVI

I. napredovanje v VI. razred:

Joko ČANČAR, 1964
Marija MOŽEK, 1963

II. napredovanje v II. razred:

Slavko UMEK, 1964

Številka: 811-1/2023-2

Datum: 17. 2. 2023

Marjan ŠAREC

MINISTER

6366.

Na podlagi prvega odstavka 45. člena Zakona o službi v Slovenski vojski (Uradni list RS, št. 68/07, 58/08 – ZSPJS-I in 121/21) in Kriterijev za izredna povišanja vojaških oseb v činu ob upokojitvi št. 811-9/2022-1 z dne 30. 11. 2022 izdajam

ODREDBO

O IZREDNEM POVIŠANJU
ČASTNIKOV OB UPOKOJITVI

I. v čin polkovnika:

Jožef BUDJA, 1963
Bojan GOLIČ DERENČIN, 1960
Zoran RAVBAR, 1965
Dragan RUŽIČIČ, 1960
Boris URŠIČ, 1960

II. v čin podpolkovnika:

Borut ANGELI, 1965
Amir EGRLIČ, 1968

III. v čin majorja:

Iztok BASTIČ, 1966

Številka: 811-1/2023-3

Datum: 17. 2. 2023

Marjan ŠAREC

MINISTER

6367.

Na podlagi prvega odstavka 45. člena Zakona o službi v Slovenski vojski (Uradni list RS, št. 68/07, 58/08 – ZSPJS-I in 121/21) in Kriterijev za izredna povišanja vojaških oseb v činu ob upokojitvi št. 811-9/2022-1 z dne 30. 11. 2022 izdajam

ODREDBO

O IZREDNEM POVIŠANJU
PODČASTNIKOV OB UPOKOJITVI

I. v čin praporščaka:

Franci VOLČIČ, 1964

II. v čin višjega štabnega vodnika:

Marijan PUST, 1965
Gorazd ŠEŠKO, 1965
Vilko ŽNIDARŠIČ, 1964

Številka: 811-1/2023-4

Datum: 17. 2. 2023

Marjan ŠAREC

MINISTER

6368.

Na podlagi prvega odstavka 45. člena Zakona o službi v Slovenski vojski (Uradni list RS, št. 68/07, 58/08 – ZSPJS-I in 121/21) in Kriterijev za izredna povišanja vojaških oseb v činu ob upokojitvi št. 811-9/2022-1 z dne 30. 11. 2022 izdajam

ODREDBO

O IZREDNEM NAPREDOVANJU
VIŠJIH VOJAŠKIH USLUŽBENCEV
OB UPOKOJITVI

I. napredovanje v XII. razred:

Bojan DOBROTIČ, 1966

Številka: 811-1/2023-5

Datum: 17. 2. 2023

Marjan ŠAREC

MINISTER

6369.

Na podlagi 54. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo, 95/15 in 139/20) ter prvega odstavka 80. člena Pravilnika o priznanjih Ministrstva za obrambo (Uradni list RS, št. 41/07, 4/11, 86/11, 105/13, 37/15, 72/18 in 32/21) izdajam

ODREDBO

O PODELITVI PRIZNANJ
MINISTRSTVA ZA OBRAMBO

MEDALJO ZA MEDNARODNO
SODELOVANJE II. STOPNJE

prejme:
NACIONALNA GARDA KOLORADA

Številka: 094-2/2023-5

Datum: 20. 2. 2023

Marjan ŠAREC

MINISTER

6370.

Na podlagi 54. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo, 95/15 in 139/20) ter prvega odstavka 80. člena Pravilnika o priznanjih Ministrstva za obrambo (Uradni list RS, št. 41/07, 4/11, 86/11, 105/13, 37/15, 72/18 in 32/21) izdajam

ODREDBO

O PODELITVI PRIZNANJ
MINISTRSTVA ZA OBRAMBO

ZAHVALNO LISTINO
S SPOMINSKIM KOVANCEM

prejmeta:
Tomaž POGLIČ, 1974

Jože ŠTRADJOT, 1966

Številka: 094-2/2023-6
Datum: 27. 2. 2023

Marjan ŠAREC
MINISTER

6371.

Na podlagi 54. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo, 95/15 in 139/20) ter prvega odstavka 80. člena Pravilnika o priznanjih Ministrstva za obrambo (Uradni list RS, št. 41/07, 4/11, 86/11, 105/13, 37/15, 72/18 in 32/21) izdajam

ODREDBO
O PODELITVI PRIZNANJ
MINISTRSTVA ZA OBRAMBO

ZAHVALNO LISTINO
S SPOMINSKIM KOVANCEM

prejmejo:
Mira BENIČ, 1964
Roman ISKRA, 1966
Vida JURATOVEC, 1962
Gregor LORBER, 1968
Marjeta RASPET, 1963
Ivan TRAFELA, 1964
Janez TROHA, 1965
Rastislav VNUK, 1960
Stanislav ZAGORC, 1959
Rajko ZLATKOVIČ, 1958

Številka: 094-2/2023-7
Datum: 9. 3. 2023

Marjan ŠAREC
MINISTER

6372.

Na podlagi 54. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo, 95/15 in 139/20) ter prvega odstavka 80. člena Pravilnika o priznanjih Ministrstva za obrambo (Uradni list RS, št. 41/07, 4/11, 86/11, 105/13, 37/15, 72/18 in 32/21) izdajam

ODREDBO
O PODELITVI PRIZNANJ
MINISTRSTVA ZA OBRAMBO

I. ZNAK ZA DOLGOLETNO

SLUŽBO – XXX LET

prejme:
Alma ŠTRUMBERGER, 1961

Številka: 094-2/2023-8
Datum: 9. 3. 2023

Marjan ŠAREC
MINISTER

6373.

Na podlagi 54. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo, 95/15 in 139/20) ter prvega odstavka 80. člena Pravilnika o priznanjih Ministrstva za obrambo (Uradni list RS, št. 41/07, 4/11, 86/11, 105/13, 37/15, 72/18 in 32/21) izdajam

ODREDBO
O PODELITVI PRIZNANJ
MINISTRSTVA ZA OBRAMBO

I. MEDALJO ZA MEDNARODNO
SODELOVANJE II. STOPNJE

prejmeta:
major IOANNIS KYLIS, 1983, Grčija
major JERRY THOMAS, 1975,
Združene države Amerike

II. MEDALJO ZA MEDNARODNO
SODELOVANJE III. STOPNJE

prejme:
stotnik PANAGIOTIS PASPATIS,
1987, Grčija

III. MEDALJO ZA MEDNARODNO
SODELOVANJE IV. STOPNJE

prejmejo:
višji štabni vodnik CHARLES W.
BOUCHAMP, 1976, Združene
države Amerike
višji praporščak JOSHUA A.
BROWN, 1978, Združene države
Amerike
praporščak ZOLTAN NEMETH,
1973, Madžarska
višji praporščak MARCELLO
CARLO PAGLIARA, 1964, Grčija
praporščak KEITH REGOLI, 1974,
Italija
štabni vodnik JEFFREY D. JR.
REINHOLD, 1980, Združene
države Amerike

Številka: 094-2/2023-9

Datum: 9. 3. 2023

Marjan ŠAREC
MINISTER

6374.

Na podlagi 54. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo, 95/15 in 139/20) ter prvega odstavka 80. člena Pravilnika o priznanjih Ministrstva za obrambo (Uradni list RS, št. 41/07, 4/11, 86/11, 105/13, 37/15, 72/18 in 32/21) izdajam

ODREDBO
O PODELITVI PRIZNANJ
MINISTRSTVA ZA OBRAMBO

MEDALJO ZA MEDNARODNO
SODELOVANJE II. STOPNJE

prejmeta:
podpolkovnik STEFAN GEČI, 1970,
Slovaška
major CRAIG NELSON, 1982,
Združene države Amerike

Številka: 094-2/2023-10
Datum: 9. 3. 2023

Marjan ŠAREC
MINISTER

6375.

Na podlagi 54. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo, 95/15 in 139/20) ter prvega odstavka 80. člena Pravilnika o priznanjih Ministrstva za obrambo (Uradni list RS, št. 41/07, 4/11, 86/11, 105/13, 37/15, 72/18 in 32/21) izdajam

ODREDBO
O PODELITVI PRIZNANJ
MINISTRSTVA ZA OBRAMBO

I. MEDALJO ZA MEDNARODNO
SODELOVANJE II. STOPNJE

prejme:
podpolkovnik BENJAMIN J. SHAHA,
1974, Združene države Amerike

II. MEDALJO ZA MEDNARODNO
SODELOVANJE III. STOPNJE

prejme:
major VIKTOR A. BELOV, 1987,

Združene države Amerike

Številka: 094-2/2023-11
Datum: 13. 3. 2023

Marjan ŠAREC
MINISTER

6376.

Na podlagi 63.a člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo, 95/15 in 139/20) in drugega odstavka 3. člena Uredbe o vojaških uslužbencih (Uradni list RS, št. 54/03, 119/07 in 88/15) izdajam

UKAZ
O POTRĐITVI RAZREDA NIŽJIM
VOJAŠKIM USLUŽBENCEM

I. potrditev VI. razreda:
Gal NARDIN OROŽIM, 1998

II. potrditev V. razreda:

Stanislava BEVC, 1975
Franc BUKOVŠEK, 1976
Dagmar ČEŠNOVAR, 1978
Elizabeta LEBAR, 1986
Blaž PETRIČ, 1994
Barbara VAVTAR, 1987

III. potrditev IV. razreda:

Aleksander ČUŠ, 1983
Dario FAZLIČ, 1998

Številka: 811-1/2023-1
Datum: 10. 1. 2023

Generalmajor
Robert GLAVAŠ
NAČELNIK GENERALŠTABA SV

6377.

Na podlagi 63.a člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo, 95/15 in 139/20) in drugega odstavka 3. člena Uredbe o vojaških uslužbencih (Uradni list RS, št. 54/03, 119/07 in 88/15) izdajam

UKAZ
O POTRĐITVI RAZREDA NIŽJIM
VOJAŠKIM USLUŽBENCEM

I. potrditev VI. razreda:
Miran ABRAM, 1998

II. potrditev V. razreda:

Saša KERVINA, 1982
Bogdan POGAČAR, 1977
Mitja PRIMEC, 1982
Nina ZUPAN TORI, 1984

Številka: 811-1/2023-6
Datum: 28. 2. 2023

Generalmajor
Robert GLAVAŠ
NAČELNIK GENERALŠTABA SV

6378.

Na podlagi 54. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo), drugega odstavka 80. člena Pravilnika o priznanjih Ministrstva za obrambo (Uradni list RS, št. 41/07, 4/11, 86/11, 105/13, 37/15, 72/18 in 32/21) in Ukaza o priznanjih Poveljstva sil Slovenske vojske št. 094-4/2022-82 z dne 28. 11. 2022 izdajam

UKAZ
O PODELITVI PRIZNANJ
POVELJSTVA SIL SV

I. ZLATO MEDALJO PS

prejme:
Ivan MASLO, 1963

II. SREBRNO MEDALJO PS

prejmeta:
Irena NOVINŠEK, 1963
Igor ŠEPEC, 1968

III. BRONASTO MEDALJO PS

prejmejo:
Aleks BASAR, 1969
Mitja CERAR, 1991
Franc CIZERL, 1971
Aleš DOLŠEK, 1966
Jernej FERLETIČ, 1984
Miha GRGURIČ, 1985
Nejc HALADEJA, 1986
Damjan JARC, 1989
Peter JELOVŠEK, 1970
Nataša JERNEJČIČ, 1968
Roki KOROŠEC, 1979
Marko KOTAR, 1967
Karmen KRALJ, 1975
Klemen MIHALIČ, 1986
Aleš MIHELIČ, 1971
David ROZE, 1988
Maruša ŠTANGAR, 1998

Tadej VIDMAR, 1981
Matjaž VINDIŠ, 1979

IV. BRONASTO PLAKETO PS

prejme:
ODDELEK ZA PREMIKE
IN TRANSPORT J4 PS SV

V. POHVALO POVELJNIKA PS

prejmejo:
Žiga AJSTER, 1994
Gregor ARBAJTER, 1976
David BENIGAR, 1970
Martina BLATNIK, 1984
Robert BOKAVŠEK, 1970
Matija ČERNE, 1988
Minka DOMENIK, 1967
Rok ERNECL, 1996
Dimitrij FABČIČ, 1964
Aleksandar GRUBEŠIČ, 1989
Damir JADRIČ, 1965
Matija JANEŽIČ, 1988
Franci JAZBAR, 1977
Roman KIRN, 1974
Urban KRALJ, 1974
Dragica KRANJC, 1965
Tatjana KVARTUH, 1969
Mojca MARC, 1986
Aljoša MEDVED, 1984
Denis MERC, 1986
Aleš PERKO, 1980
Ivo PETKOVŠEK, 1977
Robert PODLOGAR, 1969
Emanuela POŽAR, 1973
Tamara RAJŠTER, 1983
Rok RAVNAK, 1976
Marijo REGEIS, 1971
Blaž ROZMAN, 1997
Marjan STARIČ, 1965
Francišek SVET, 1980
Maja ŠUŠTAR, 1980
Uroš VAJNGERL, 1978
Metod ŽURA, 1975

Številka: 094-4/2022-85
Datum: 6. 1. 2023

Generalmajor
Roman URBANČ
POVELJNIK SIL SV

6379.

Na podlagi 54. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo), drugega odstavka 80. člena Pravilnika o priznanjih Ministrstva za obrambo

(Uradni list RS, št. 41/07, 4/11, 86/11, 105/13, 37/15, 72/18 in 32/21) in Ukaza 15. PVL št. 094-5/2013-167 z dne 8. 11. 2013 z dopolnilom izdajam

UKAZ O PODELITVI PRIZNANJ 15. POLKA VOJAŠKEGA LETALSTVA SV

I. ZLATO MEDALJO 15. PVL
prejme:
Stanislav STRNIŠA, 1973

II. BRONASTO MEDALJO 15. PVL
prejmejo:
Boštjan BENEDIČIČ, 1978
Mitja ČERNILEC, 1970
Katja HRIBAR, 1971
Benjamin HROVATIČ, 1962
Boštjan KROŠELJ, 1978
Miran MEZGEC, 1964
Urban ODLAZEK, 1978
Jure POTRPIN, 1987
Sašo ŠEBUK, 1990
Iztok ŠKRABL, 1985
Aljoša ŠTREMFLJ, 1988
Damjan ŽIBERT, 1979

III. ZLATO PLAKETO 15. PVL
prejme:
Franjo LIPOVEC, 1968

IV. BRONASTO PLAKETO 15. PVL
prejme:
Tomaž Franc KOŽELJ, 1947

V. POHVALO POVELJNIKA 15. PVL
prejmejo:
Ivan CIRJAK, 1975
Gregor GLAVAČ, 1979
Miran HORŽEN, 1973
Gorazd KRANJC, 1977
Dušan PETAN, 1974
Jernej RAMOVŠ, 1986
Jernej SRPČIČ, 1976
Tomislav VIHER, 1971

**VI. ZAHVALO POVELJNIKA
15. PVL**
prejmejo:
Miroslav DOLINŠEK, 1966
Boštjan KOPŠE, 1983
Zoran RAVBAR, 1965

Številka: 094-4/2022-79
Datum: 12. 1. 2023

**Polkovnik
Janez GAUBE
POVELJNIK POLKA**

6380.

Na podlagi četrtega odstavka 62. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo) ter 2., 3. in 4. člena Uredbe o činih in poviševanju v Slovenski vojski (Uradni list RS, št. 99/02, 87/05, 34/06, 116/07, 39/15 in 73/19) izdajam

**UKAZ
O POVIŠANJU VOJAKOV
153. LETALSKOTEHNIČNE
ESKADRILJE**

I. v čin desetnika:
David IVANUŠA, 1993

II. v čin poddesetnika:
Jure BAJC, 1992

Številka: 811-4/2023-1
Datum: 12. 1. 2023

**Podpolkovnik
Andrej KLINAR
POVELJNIK ESKADRILJE**

6381.

Na podlagi 54. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo), drugega odstavka 80. člena Pravilnika o priznanjih Ministrstva za obrambo (Uradni list RS, št. 41/07, 4/11, 86/11, 105/13, 37/15, 72/18 in 32/21) in Ukaza o priznanjih načelnika GŠSV št. 094-5/2013-260 z dne 17. 1. 2014 izdajam

**UKAZ
O PODELITVI PRIZNANJ
GENERALŠTABA SV**

MEDALJO V SLUŽBI MSSVT
prejmejo:
Aleš AVSEC, 1975
Boris BOLE, 1962
Nenad STOŽINIČ, 1970
Luka VERLIČ, 1991

Številka: 094-4/2023-2
Datum: 13. 1. 2023

**Brigadir
Ivan MIKUŽ
POVELJNIK MSSVT**

6382.

Na podlagi 54. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo), drugega odstavka 80. člena Pravilnika o priznanjih Ministrstva za obrambo (Uradni list RS, št. 41/07, 4/11, 86/11, 105/13, 37/15, 72/18 in 32/21) in Ukaza o priznanjih Poveljstva sil Slovenske vojske št. 094-4/2022-82 z dne 28. 11. 2022 izdajam

**UKAZ
O PODELITVI PRIZNANJ
POVELJSTVA SIL SV**

BRONASTO PLAKETO PS
prejme:
430. MORNARIŠKI DIVIZION

Številka: 094-4/2023-3
Datum: 23. 1. 2023

**Generalmajor
Roman URBANČ
POVELJNIK SIL**

6383.

Na podlagi 54. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo), drugega odstavka 80. člena Pravilnika o priznanjih Ministrstva za obrambo (Uradni list RS, št. 41/07, 4/11, 86/11, 105/13, 37/15, 72/18 in 32/21) in Ukaza 72. BR št. 094-3/2013-170 z dne 15. 1. 2014 z dopolnilom izdajam

**UKAZ
O PODELITVI PRIZNANJ
72. BRIGADE SV**

ZAHVALO POVELJNIKA 72. BR
prejme:
Rok TURNŠEK

Številka: 094-4/2023-4
Datum: 24. 1. 2023

**Brigadir
Boštjan BAŠ
POVELJNIK 72. BRIGADE**

CENTER VOJAŠKIH ŠOL KREPI VOJAŠKO MISEL

BESEDILO Marko Pišlar, FOTO Bruno Toič

V petek, 14. aprila, je v mariborski Kadetnici potekala slavnostna prireditev ob dnevu Centra vojaških šol. Prireditev je gostil poveljnik Centra vojaških šol brigadir Peter Zakrajšek, slavnostna govornica na prireditvi pa je bila predsednica Republike Slovenije in vrhovna poveljnica obrambnih sil Nataša Pirc Musar. Pred začetkom slavnostne akademije je predsednica obiskala tudi 72. brigado Slovenske vojske in se seznanila z dejavnostmi Centra vojaških šol.

Slavnostna govornica Nataša Pirc Musar je v nagovoru povedala, da nas preteklost in sedanost žal učita, da dostop do izobraževanja ni vedno zagotovljen in samoumeven, temveč se je za to temeljno človekovo pravico treba boriti. »To smo leta 1991 spoznali tudi Slovenci, ko smo v zaostrenih okoliščinah začeli razvijati svoj koncept usposabljanja vojaških nabornikov,« je poudarila predsednica in spomnila, da je bila temeljna podlaga za vojaško izobraževanje in usposabljanje Slovenske vojske vzpostavljena 15. aprila 1991 z začetkom usposabljanja prvih vojaških inštruktorjev v učnih centrih Teritorialne

obrambe na Igu in v Pekrah. Tako so bili vzpostavljeni pogoji za napotitev prvih nabornikov na služenje vojaškega roka 15. maja 1991. Predsednica je prepričana, da je Center vojaških šol pomemben spodbujevalec slovenske vojaške misli, razvoja, krepitve stroke in vojaškega poklica. »Danes je treba vojaške profesionalce opremiti z različnimi vrstami dodatnega znanja, kot so razumevanje geostrateške realnosti, umetna inteligenca, kvantno računalništvo, biotehnologija, kibernetska varnost, nove tehnike bojevanja in ne nazadnje varovanje okolja,« je med drugim povedala Nataša Pirc Musar in dodala, da vojaško izobraževanje v različnih oblikah predstavlja temeljno podlago za učinkovito izvajanje vseh predpisanih nalog Slovenske vojske doma in v tujini. Znanje in izobraževanje sta po njenih ocenah pomembni tudi zaradi učinkov globalizacije in sodobnih mednarodnih varnostnih izzivov, spoprijemanja s hibridnimi grožnjami, dezinformacijami, učinki podnebnih sprememb, rabo prebojnih tehnologij in dvoimenskih produktov. Zato sta po njenih ocenah nujni povezovanje in sodelovanje s civilnim okoljem ter domačimi in tujimi izobraževalnimi ustanovami. Predsednica Republike Slovenije je ob praznovanju dne Centra vojaških šol čestitala vsem njegovim pripadnicam in pripadnikom ter jim zaželela vse dobro pri pridobivanju dodatnega strokovnega znanja in izpolnjevanju njihovega odgovornega poslanstva. Zbrane na slovesnosti je nagovoril tudi poveljnik tedanjega 710. učnega centra Teritorialne obrambe v Pekrah pri Mariboru in hkrati prvi poveljnik Centra vojaških šol polkovnik v pokoju Andrej Kocbek, ki je spomnil na dogodke, ki so bili pomembni za nastanek ter razvoj centra, in na njegov pomen v izobraževalnem okolju. Slovesnost, ki so jo s kulturnim programom popestrili glasbeniki iz Orkestra Slovenske vojske ter profesionalna plesalca Maja Pucelj in Peter Fileš, se je končala s podelitvijo zlate medalje Centra vojaških šol polkovniku v pokoju Borisu Uršiču in zahvale poveljnika Centra vojaških šol doc. dr. Andreju Androjnu s Fakultete za pomorstvo in promet ter Enoti Vojašnice generala Maistra.

**Zlato medaljo je prejel
polkovnik v pokoju Boris Uršič.**

USPOSABLJAJO NOVE IZVIDNIKE

BESEDILO Jerneja Grmadnik
FOTO Bruno Toič

Na terenskem urjenju
so morali kandidati izvidovati
in postaviti opazovalnico. ▲

Izvidniške enote so pomemben element pridobivanja informacij o moči in razporedu nasprotnika na bojišču, njihovi pripadniki pa so sposobni izvajati najzahtevnejše naloge. Marca se je v Slovenski vojski pod okriljem izvidniškega voda 10. pehotnega polka 1. brigade Slovenske vojske začelo usposabljanje za pridobitev vojaške evidenčne dolžnosti izvidnik. Trimesečno usposabljanje poteka večinoma v okolici Vojašnice barona Andreja Čehovina v Postojni, na njem pa pripadniki Slovenske vojske spoznavajo izvidniške taktike. Udeležili smo se terenske vaje, na kateri so morali kandidati za izvidnike postaviti opazovalnico.

Izvidniški vod 10. pehotnega polka, sestavljen iz dveh izvidniških in enega ostrostrelskega oddelka, ima bogato tradicijo, saj njegovi pripadniki opravljajo najzahtevnejše naloge ter so pogosto tisti, ki se prvi odpravijo v mednarodne operacije v tujino. Vstopni standardi so zelo visoki, saj morajo bodoči izvidniki pokazati izjemno vzdržljivost in dobro poznavanje izvidniških taktik. Vedovno usposabljanje za izvidnike traja tri mesece. »Program je sestavljen iz treh delov. Prvi, ki se je osredotočal na individualne veščine, je letos potekal med 6. in 31. marcem, v drugem delu usposabljanja smo začeli izvajati kolektivne naloge, povezane z izvidniško taktiko, tretji del pa bo potekal med 8. in 12. majem, ko kandidate za izvidnike čaka še zaključni teren, na katerem jih bomo ocenjevali,« je pojasnil vodja usposabljanja poročnik Andraž Hočevar. Razložil je, da je za delo izvidnikov pomembna odlična psihofizična pripravljenost, biti morajo samozadostni 72 ur, zato imajo s seboj veliko opreme, ter naloge izvajati čim bolj prikrito, pri čemer je pomembna stroga maskirna disciplina. Njihova naloga je pridobivanje informacij o terenu in sovražniku za nadrejene, ki se nato odločajo o nadaljnjih postopkih.

bljanja poročnik Andraž Hočevar. Razložil je, da je za delo izvidnikov pomembna odlična psihofizična pripravljenost, biti morajo samozadostni 72 ur, zato imajo s seboj veliko opreme, ter naloge izvajati čim bolj prikrito, pri čemer je pomembna stroga maskirna disciplina. Njihova naloga je pridobivanje informacij o terenu in sovražniku za nadrejene, ki se nato odločajo o nadaljnjih postopkih.

POMEMBNA JE DOBRA FIZIČNA PRIPRAVLJENOST

Priprav na usposabljanje, ki so trajale tri tedne in na katerih so se pripadniki postopoma fizično pripravljali na aktivnosti, se je udeležilo 34 kandidatov, usposabljanje se jih je začelo 28. sredi drugega dela usposabljanja pa je ob našem obisku na terenu vztrajalo še 16 vojakov. Čeprav je bil razpis odprt za vse pripadnike Slovenske vojske in ni bilo posebnih pristopnih pogojev, so se nanj

vojak
ERAZEM RAJNAR

»Ob koncu dne smo vsi mokri, zebe nas, je pa napore lažje psihično prenašati, če si dobro fizično pripravljen.«

▲ Izvidnike odlikuje odlična maskirna disciplina.

prijavili le pripadniki 10. pehotnega polka. »Gre za zahtevno usposabljanje, tu ni bližnjic ali odstopanja od standardov,« je poudaril poročnik Hočevar in dodal, da iščejo posameznike, ki so zmožni odličnega pomnjenja ter razumevanja namer poveljnika, da se vrnejo z naloge s pravimi informacijami. »Izstopati morajo v pozitivnem smislu, vsak ni sposoben opravljati tega dela,« je še navedel razlog za osip, ki se sicer zgodi tudi zaradi poškodb in nezadostne fizične pripravljenosti, pri kateri lahko hitro zataji tudi psiha. Kandidati so razdeljeni v dva oddelka, usposabljanje pa poteka od ponedeljka do petka v postojnski vojašnici in okolici po 12 ur na dan. »Na usposabljanju se začnejo pripadniki navajati na to, da so sposobni brez logistične oskrbe na terenu delovati 72 ur,« je poudaril poročnik Hočevar. Njegov namestnik štabni vodnik Matej Nemanič pa je opisal nalogo, ki jih je čakala na dan našega obiska: »V učilnici smo jim že predstavili teorijo, povezano s postavitvijo opazovalne točke. Na podlagi predavanja so pripravili standardni operativni postopek, ki so ga najprej preigrali znotraj oddelka, zdaj pa morajo teorijo prenesti še na teren. Danes se morajo premakniti iz postojnske vojašnice in postaviti opazovalnico na določenem območju, ob tem pa izvesti patroljo in druge elemente, ki vključujejo postavitve opazovalnice. Trenutno so v dolgem varnostnem postanku, potem pa bodo šli izvidovat ciljno zbirno točko in od tod še mesto opazovalnice. Nato bodo opazovalnico zgradili po operativnem postopku. Delovati morajo čim bolj prikrito,« je pojasnil štabni vodnik Nemanič ob tem, ko smo spremljali oddelek izvidnikov sredi gozda. Usposabljanje temelji na spoznavanju izvidniških taktik, pri čemer se kandidati učijo postopkov, povezanih z različnimi načini izvidovanja, program pa obsega še pridobivanje specialističnega znanja. Na terenih se učijo preživetja v naravi, osnov gorništvu in prečkanja vodnih

ovir, zelo je poudarjena taktična oskrba ranjencev. Pri tem jim pomagajo pripadniki drugih enot s svojim specialističnim znanjem, večino vedovnega usposabljanja pa izvajajo pripadniki izvidniškega voda 10. pehotnega polka. Vaje prilagajajo trenutnim varnostnim razmeram po svetu in v program vključujejo uporabo nove opreme, predvsem novih optičnih naprav, sta še izpostavila sogovornika in sklenila, da bodo najboljši kandidati, ki bodo uspešno opravili vedovno usposabljanje, popolnili izvidniški vod, ki bo sestavljal večino 14. kontingenta misije okrepljene prednje prisotnosti v Latviji ob koncu leta.

OB IZZIVIH JE NAJPOMEMBNEJŠI MOŠTVENI DUH

Vojak Erazem Rajnar se je Slovenski vojski pridružil pred slabim letom in je ob objavljenem razpisu izkoristil priložnost za izboljšanje svojega vojaškega znanja. »To je dobra in cenjena vojaška evidenčna dolžnost. Pozanimal sem se, katere standarde je treba dosežati, nisem pa se posebej pripravljaj na usposabljanje, saj sem že v četi opravljal

V drugem delu selekcije se je urilo 16 kandidatov.

vojak
ČRTOMIR DEMŠAR

»Ko te zebe in si utrujen, ne smeš misliti samo nase, temveč je treba delovati v skupno dobro in krepiti timski duh.«

poklic po najboljših močeh,« je pojasnil in priznal, da je usposabljanje zahtevno ter da gre vsakdo čez preizkušnje, pri katerih se mora še dodatno potruditi. Med največji izziv je uvrstil natrpan urnik, ki ne omogoča sprotne regeneracije, zato počitku nameni več časa le ob prostih koncih tedna. »Z drugimi kandidati smo se odlično povezali, saj brez ekipnega duha ne gre. Nameravam dati vse od sebe in usposabljanje končati,« je pogovor sklenil motivirani sogovornik. Vojak Črtomir Demšar je pripadnik Slovenske vojske leto in pol, že lani je opravil vedovno usposabljanje za ostrostrelca, vendar je ugotovil, da na nekaterih področjih nima dovolj znanja, zato se je odločil za dodatno usposabljanje. »Nekatere stvari sem že poznal, nekatere taktike pa spoznavam na novo,« je pojasnil in med največje izzive fizično napornega usposabljanja uvrstil ohranjanje kolegalnosti v težkih trenutkih. »Ko te zebe in si utrujen, ne smeš misliti samo nase in biti egoističen, temveč je treba delovati v skupno dobro in krepiti timski duh,« je poudaril vojak, ki bi rad postal odličen ostrostrelec.

NOVI VOJAKI PRISEGLI DOMOVINI

BESEDILO IN FOTO Marko Pišlar

V Veščinskem centru Slovenske vojske v Vipavi je v petek, 31. marca, potekala svečana slovesnost s prisego domovini ob koncu prve faze temeljnega vojaškega strokovnega usposabljanja. Zbrane kandidate generacije februar 2023 in njihove družinske člane, prijatelje ter znance je najprej pozdravil gostitelj slovesnosti poveljnik Veščinskega centra podpolkovnik Jurij Raduha, slavnostni govornik pa je bil namestnik poveljnika sil Slovenske vojske brigadir Uroš Paternus.

Poveljnik Veščinskega centra podpolkovnik Raduha je v pozdravnem nagovoru omenil, da vsakega pripadnika Slovenske vojske zaznamujejo prisega domovini, domoljubje in tovarištvo. »Priseči domovini je dati obljubo in za temi besedami tudi stati,« je poudaril in dodal, da bodo kandidati s podpisom prisega domovini izrazili pripravljenost za vestno ter odgovorno opravljanje dolžnosti pri obrambi domovine, na kar je kot njihov poveljnik zelo ponosen. Izpostavil je tudi pomen domoljubja kot ljubezni do domovine, kar je temeljna vrednota pripadnikov Slovenske vojske, ter tovarištva, saj je vojaški poklic eden redkih, ki zahteva, da pogledamo prek svoje zgodbe in tudi svojih želja. Ob koncu se je zahvalil zbranim družinskim članom in prijateljem kandidatov za zaupanje ter podporo.

Slavnostni govornik na prireditvi namestnik poveljnika sil Slovenske vojske brigadir Paternus je poudaril, da je svečana prisega domovini dejanje, ki bo kandidatom ostalo v spominu vse življenje. »Pripadniki Slovenske vojske smo bogatejši, ker v naše vrste stopate prav vi,« je povedal in dodal, da je pred kandidati še dolga pot, ki jo bodo s skupnimi močmi uspešno prehodili. Zahvalil se je staršem in sorodnikom kandidatov, ki jim pripadeta posebna čast in spoštovanje, saj podpirajo njihove odločitve. Ob koncu je izpostavil še pripadnike Veščinskega centra Slovenske vojske in inštruktorje, katerih vloga in naloga, da izurijo bodoče pripadnike Slovenske vojske, nista bili preprosti, saj je prenašati znanje in izkušnje velika odgovornost.

Usposabljanje po programu temeljnega vojaškega strokovnega usposabljanja so kandidati za vojaka, kandidati na prostovoljnem služenju vojaškega roka in kandidati za pripadnike prostovoljne pogodbene rezervne začeli 27. februarja, in sicer v učnih četah Vipava in Murska Sobota ter učni enoti Novo mesto. Po petih tednih usposabljanja so končali prvo fazo usposabljanja po programu temeljnega vojaškega strokovnega usposabljanja s podpisom svečane prisega domovini. Kandidati so v Veščinski center prišli z željo, da bi postali slovenski vojaki, ob izdatni podpori inštruktorjev pa so postali odgovorni pripadniki Slovenske vojske, ki se ne bojijo naporov, ki jih s seboj prinaša vojaško življenje. Do konca usposabljanja po programu temeljnega vojaškega strokovnega usposabljanja jih čaka še šest tednov druge faze usposabljanja in dva tedna tretje faze, v okviru katerih bodo pridobivali nove vojaške veščine in znanje ter dopolnjevali že pridobljeno.

Med 104 kandidatkami in kandidati v februarjski generaciji je bil tudi kandidat na prostovoljnem služenju vojaškega roka Jan Jezeršek iz Škofje Loke, ki se je za to odločil, ker bi v življenju rad preizkusil nekaj novega in spoznal meje svojih sposobnosti. Usposabljanje je izpolnilo njegova pričakovanja. Kot študent zaključnega letnika študija medicine na mariborski fakulteti razmišlja, da bi postal pogodbeni rezervist Slovenske vojske v Vojaški zdravstveni enoti. Kandidat za pripadnika pogodbene rezerve Slovenske vojske Uroš Štehanik iz okolice Velenja pa dela kot rudar v velenjskem premogovniku. Za vstop v pogodbeno rezervo Slovenske vojske se je lani odločil zaradi domoljubja in želje, da bi bolje spoznal vojaški poklic. Vojaško usposabljanje je bilo naporno, vendar mu je s pomočjo kolektiva in inštruktorjev uspelo premagati vse napore.

Svečano prisego domovini so podpisali 104 kandidati.

RAZMIŠLJAMO ZELENO

BESEDILO Srečko Kravcar, DLO
FOTO Bruno Toič in DLO

Energetska sanacija
objektov v okviru celovite
prenove vojašnice
v ljubljanskih Mostah

Februarja je bil na Ministrstvu za obrambo ustanovljen Sektor za energetske učinkovitost in zeleni prehod, ki deluje v sestavi Direktorata za logistiko. Namen nove organizacijske enote je opolnomočenje prizadevanj in aktivnosti pri zagotavljanju obrambne varnosti v povezavi s tehnološkim napredkom in varovanjem okolja, za kar si je ministrstvo prizadevalo daljše obdobje. Slovensko obrambno ministrstvo tako utrjuje svojo zavezanost skrbi za varovanje okolja.

Ministrstvo za obrambo in Slovenska vojska si že dolgo prizadevata za doseganje ciljev iz podnebnih ambicij Evropske unije. To vključuje izboljšanje energetske učinkovitosti in trajnostne mobilnosti, energetske sanacije infrastrukturnih zmogljivosti, zmanjšanje ogljičnega odtisa, ozaveščanje, izobraževanje in drugo. Poslanstvo novega sektorja je opravljanje tehničnih, strokovnih in analitičnih nalog, ki se nanašajo na povečanje energetske učinkovitosti, zniževanje emisijskega odtisa, povečanje energetske samozadostnosti ter uvajanje obnovljivih oziroma alternativnih virov energije. Prav tako je delovno področje sektorja povezano s pripravo metodologij za merjenje porabe energentov in vode ter koncentracije toplogrednih plinov in količine proizvedenih odpadkov. Namen nove organizacijske enote ministrstva je tudi ureditev sistema tako, da se bodo pomembni podatki o energiji oziroma okolju lahko merili in zapisovali na enem mestu. Ocenjuje se, da bo sistemski pristop omogočal hitrejše analiziranje trendov, potreb, doseganje ciljev ter merjenje napredka.

Prav tako je predvideno, da bo sektor povezoval aktivnosti glede učinkovite porabe energije in zelenega prehoda znotraj ministrstva, v domačem in mednarodnem okolju, z Natom in Evropsko unijo ter organizacijami z znanstvenega in industrijskega področja.

PODNEBNE SPREMEMBE IN ZAGOTAVLJANJE VARNOSTI

Podnebne spremembe pomembno vplivajo na varnostne razmere, saj so v mednarodnem okolju prepoznane ne zgolj kot okoljevarstveni, temveč tudi kot varnostni izzivi. Podnebne nepredvidljivosti se kažejo v političnih,

gospodarskih, družbenih in varnostnih posledicah. Mednarodna skupnost si prizadeva za krepitev podnebne odpornosti, saj to hkrati pomeni preprečevanje okoliščin za širjenje konfliktov. Globalna strategija iz leta 2016 izpostavlja, da je obvladovanje tveganj, povezanih s podnebnimi spremembami, najpomembnejše za varnost in blaginjo Evrope.

Ministrstvo za obrambo zavzema aktivno vlogo pri povezovanju znanja in zamisli glede trajnostnih politik, saj sodeluje v številnih projektih ter domačih in mednarodnih delovnih skupinah, v katerih se oblikujejo rešitve za zeleno in hkrati varno prihodnost. Tako je ministrstvo pomemben operativni udeleženec, ki soustvarja prihodnost na področju učinkovitega ravnanja z energijo ter se zaveda pomena zelene prihodnosti. Poleg vsakodnevnega operativnega opravljanja svojih nalog želi na prihodnost vplivati s svojimi aktivnostmi in zgledom.

Ministrstvo že izvaja nekatere projekte, povezane z energetske sanacije objektov. V Ljubljani poteka celovita prenova v Vojašnici Edvarda Peperka, v okviru projekta ALENOS pa je bila izvedena elektrifikacija vadišča na Baču, ki je z uvedbo napredne tehnologije postalo energetske samooskrbno. Pomembni premiki se dogajajo glede mobilnosti, pri čemer se aktivnosti in načrtovanja prilagajajo smernicam. Ministrstvo vsako leto povečuje uporabo električnih vozil, vzporedno s tem pa potekajo aktivnosti za podporo potrebam električnih vozil z vzpostavitvijo mreže polnilnic.

SPREMEMBA MISELNOSTI – KORAK PROTI TRAJNOSTNIM REŠITVAM

Na tem področju je bilo veliko narejenega v povezavi s spremembo miselnosti in s spodbujanjem k razmišljanju o varovanju okolja. Že pred nekaj leti je ministrstvo zagotovilo možnost izposoje službenih koles. V zadnjem obdobju je bil sprejet še nov korak. Službene poti do enega kilometra se razumejo kot kratke poti in jih zaposleni na ministrstvu opravljamo peš oziroma s kolesom. Za poti, daljše od enega kilometra, je po mestu poleg koles predvidena uporaba javnega

Ministrstvo
za obrambo in
Slovenska vojska si
že dolgo prizadevata
za doseganje ciljev
iz podnebnih ambicij
Evropske unije.

V okviru projekta ALENOS je zagotovljena elektrifikacija strelišča Bač s fotovoltaično in vetrno elektrarno.

prometa, k čemur se prišteva tudi izposoja električnih vozil v okviru javne platforme.

Pristop z zavedanjem o skrbi za okolje je bil že vpeljan v okviru voznega parka, v katerem ima pomembne smerice trajnostna mobilnost. V praksi to pomeni, da se bo v prihodnosti še bolj spodbujala vožnja s kolesi, prav tako se bo zagotavljal prostor za kolesarnice. Delodajalci v javnem sektorju naj bi

zagotavljali ustrezno število vozovnic za uporabo javnega prometa. V prihodnjih letih se pri naložbah v obnovo voznega parka načrtuje predvsem nakup električnih vozil. Vzporedno s tem se načrtuje vzpostavljanje ustreznih polnilnih zmogljivosti. V okviru trajnostnega tovornega prometa pa se pospešuje razvoj vodika kot pogonskega goriva in prav tako načrtovanje s tem povezanih polnilnic.

V okviru infrastrukture obrambnega ministrstva je predviden pregled namenskosti uporabe sedanjih energentov, količine porabe teh energentov ter izvedljivosti in rentabilnosti morebitnih energetskih sanacij. Glede na število, razvejanost in raznovrstnost infrastrukture v lasti ministrstva gre za velik izziv, vendar smo na ministrstvu odločeni, da bomo enega glavnih izzivov sodobnega časa ustrezno rešili.

ZGLED KOT SPODBUDA

Ob koncu je treba še poudariti pomembnost usposabljanja, ozaveščanja in dejstva, da zgledi vlečejo. Spodbujanje in ozaveščanje sta procesa, ki se ne končata. Na Ministrstvu za obrambo si bomo še naprej prizadevali, da bomo v vseh točkah, kjer je le mogoče, svetilnik za uvajanje naprednih in trajnostnih rešitev ter odgovoren skrbnik obrambnega sistema, ki v številnih primerih temelji na obvladovanju podnebnih sprememb.

V SLOVENIJI VAJA KIBERNETSKE OBRAMBE

BESEDILO Borut Podgoršek
FOTO Bruno Toič

Od 18. do 21. aprila je v organizaciji Natovega centra odličnosti za kibernetiko obrambo (angl. NATO Cooperative Cyber Defence Centre of Excellence – CCDCOE), ki vajo organizira od leta 2010, potekala največja vaja kibernetike obrambe in strateškega odločanja na svetu Locked Shields 2023. Na vaji s področij kibernetike varnosti, strateškega odločanja, prava in komuniciranja je sodelovalo več kot 2600 udeležencev iz 38 držav, med njimi že tretjič tudi Slovenija. Dogajanje na vaji si je predzadnji dan ogledala predsednica Republike Slovenije Nataša Pirc Musar.

Glavni nameni vaje so bili upravljanje kibernetike varnosti, odziv na posredna in neposredna ogrožanja in varnostna tveganja ob kibernetiki grožnji ali incidentu v kibernetičnem prostoru, zaznavanje in odzivanje na kibernetike napade ter seznanjanje z drugimi procesi in razumevanje kibernetike okolja. Vaja je odlična priložnost za dvig zavedanja in usposobljenosti za zoperstavljanje grožnjam na kibernetičnem področju ter preverjanje komunikacij in sodelovanja med različnimi udeleženci v kibernetičnem prostoru. Vajo Locked Shields 2023 je v Sloveniji organiziralo Ministrstvo za obrambo v sodelovanju s Sekcijo za kibernetiko varnost pri Gospodarski zbornici Slovenije. Gre za javno-zasebno partnerstvo, s katerim se krepi sodelovanje in zaupanje med tistimi, ki v Sloveniji delujejo na področju kibernetike varnosti. Slovenija je na vaji sodelovala s tako imenovano modro

ekipo in ekipo za strateško odločanje, ki so jo sestavljali strokovnjaki z različnih ministrstev ter iz služb in uradov. Poleg predstavnikov Ministrstva za obrambo in Slovenske vojske so v modri ekipi sodelovali tudi strokovnjaki s področja informatike oziroma kibernetike, ki so zaposleni v zasebnem sektorju. Slovenska modra ekipa je na vaji sodelovala z italijansko ekipo. Modre ekipe so pomagale reševati kibernetike incidente v navidezni državi, v kateri se je na 5500 virtualnih sistemih zgodilo 8000 incidentov. Poleg obrambe različnih sistemov in kritične infrastrukture so morale sodelujoče ekipe poročati tudi o incidentih, izvajati strateške odločitve in reševati forenzične, pravne in medijske izzive. V vadbeno okolje so bile vključene najsodobnejše tehnologije, storitve in platforme, ki posnemajo civilne ter vojaške sisteme, na vaji pa so bile uporabljene najsodobnejše metode kibernetike napadov.

fotograf MATEJ ZALOKAR

POGODBENA REZERVISTKA NA TEČAJU LETALSKE MEDICINE

BESEDILO Jerneja Grmadnik
FOTO osebni arhiv Brigite Jazbar

Doktorica Brigita Jazbar je specialistka anesteziologije, reanimatologije in perioperativne intenzivne medicine, zaposlena v Univerzitetnem kliničnem centru Ljubljana. Od leta 2020 je pripadnica pogodbene rezerve Slovenske vojske ter vodja enote za intenzivno nego in hospitalizacijo v vojaški premični bolnišnici Role 2. Zgovorna Notranjka iz Zaplane ima številne hobije, kot so tek, jamarstvo, veslanje stoje in glasbeno udejstvovanje. Februarja se je vrnila z mednarodnega tečaja letalske medicine v Nemčiji, letos pa namerava končati zanimiv izziv, in sicer preveslati vse tokove reke Ljubljanice – tudi podzemne.

Višja vojaška uslužbenka XIII. razreda dr. Brigita Jazbar je odraščala v Zaplani, se šolala na Vrhniki in v Ljubljani ter se nato vpisala na študij medicine v Ljubljani, pričrčana, da bo psihiatrinja. Med študijem je spoznala, da ji druga področja bolj ustrezajo, saj je po naravi energična in ji je všeč veliko dogajanje, zato se je odločila za specializacijo anesteziologije. Vojaško življenje jo je zanimalo že med študijem, vendar je bila zaradi starostne omejitve za prostovoljno služenje vojaškega roka prepozna, zato se je pred tremi leti po priporočilu kolega odločila, da se priključi pogodbeni rezervi. Vojaško urjenje ji je bilo v veselje, pridobila je tudi veliko uporabnega znanja. V vojaški premični bolnišnici Role 2 je vodja enote za intenzivno nego in hospitalizacijo. »Vzdušje v Role 2 je fantastično, smo odlična ekipa in vesela sem, da sem del nje.«

PREIZKUSILI GRAVITACIJSKE POSPEŠKE V ČLOVEŠKI CENTRIFUGI

Brigito Jazbar veseli spoznavanje novih področij, zato je kmalu izrazila željo po dodatnem izobraževanju in se na priporočilo poveljnice enote Role 2 prijavila na mednarodni tečaj letalske medicine v Nemčiji, ki omogoča pridobitev certifikata za opravljanje pregledov pilotov oziroma letalskega osebja za različne kategorije letalnikov. Tečaj je potekal v začetku leta v Kölnu ter je trajal pet tednov in pol. »Predavanja smo imeli od jutra do popoldneva. V prvih štirih tednih smo opravili osnovni in nadaljevalni tečaj letalske medicine, oba sta se končala s testom, peti teden smo odšli v Center za fiziologijo v Königsbrück, zadnji teden pa smo opravili še krajše izobraževanje iz medicinske evakuacije ter imeli slovesno podelitev bronastih krilc. Tečaj je potekal v organizaciji Evropske agencije za varnost v letalstvu, vendar v vojaškem okolju, pod vodstvom letalstva nemških oboroženih sil. Po opravljenem tečaju me čaka še opravljanje pregledov pilotov in letalskega osebja pod nadzorom. Šele nato bom lahko zaprosila za dovoljenje za izvajanje pregledov letalskega osebja in naziv zdravnika za letalsko osebje. Z različnimi stopnjami tečaja lahko opravljaš preglede pilotov različnih kategorij letalnikov,« je opisala sogovornica. Na tečaju je bilo 14 udeležencev iz različnih Natovih in partnerskih držav ter tudi iz Hondurasa in

Brazilije. Predmetnik je obsegal različno znanje, od medicinske podpore med letenjem do vpliva zdravil na letenje, spoznavali so tudi delo zdravnika astronavta. »Učili smo se o tem, kako se naše telo in aparature odzivajo v zraku. Zame je bil to popolnoma nov svet. Preizkusili smo lahko tudi dekompresijsko komoro, kako delujemo v hipoksiji, opravljali smo psihološke teste, šli smo v simulator za prostorsko dezorientacijo, izpostavili so nas razmeram v človeški centrifugi in tako preverili našo naravno toleranco na gravitacijsko silo. V to centrifugo gredo samo piloti reaktivnih letal in zdravniki, saj moramo razumeti, čemu so piloti med letom izpostavljeni,« je pojasnila in dodala, da gre za ekstremne fiziološke napore. »Testirali smo svojo naravno toleranco, piloti reaktivnih letal pa so podvrženi še višjim pospeškom, vendar imajo temu prilagojeno opremo. V obleki imajo posebne mehove, ki preprečujejo, da bi se kri zadrževala na enem delu telesa, in posebne čelade, izvajati pa morajo tudi posebne dihalne vaje,« je poudarila. Nadaljnja pot za pridobitev ustreznega certifikata je še praktični del, in sicer izvajanje pregledov pod nadzorom. »Nekaj jih bom opravila pod vodstvom Vojaške zdravstvene enote, ki je tudi eden izmed nacionalnih centrov za letalsko medicino, imam pa tudi uvajalni dan na Medicini dela, prometa in športa, v okviru katere prav tako deluje letalska medicina, in na slovenski agenciji

Tečaj letalske medicine je potekal v Nemčiji.

Stoje je veslala tudi po Zelških jamah.

»Učili smo se o tem, kako se naše telo in aparature odzivajo v zraku.«

za letalsko medicino. Certifikat, ki ga bom pridobila, bo sicer civilna licenca, za delo na vojaškem področju pa je predvideno še interno usposabljanje v Slovenski vojski,« je razložila sogovornica.

V PROSTEM ČASU JE RADA V NARAVI. Nove izzive Brigita Jazbar išče tudi v prostem času. Pred leti se je navdušila nad jamarstvom. V svet podzemlja jo je vpeljala prijateljica zdravnica. »Tako me je prevzelo. Zame je to popoln odklop. Ni motilcev niti telefonskega signala,« je izpostavila članica Jamarskega društva Logatec. Postopoma je pridobivala izkušnje in kondicijo, za katero pravi, da je pri jamarstvu posebna, saj se veliko plaziš, odrišaš in plezaš ter uporabljaš mišice, ki jih sicer ne. Jama, ki jo je najbolj prevzela, je bila Martinska jama v Divači, v kateri so jo navdušili sigasti kapniki, najgloblje pa je bila 300 metrov pod zemljo. Veselje do jamarstva je združila še z navdušenjem nad veslanjem stoje. Leta 2021 se je odločila za poseben izziv, saj želi preveslati vse tokove reke Ljubljanice, tudi podvodne. »Ljubljanici pravimo tudi reka sedmerih imen. Žal je bilo lani sušno leto in sem morala izziv prestaviti, saj marsikdaj vodostaji niso omogočali veslanja. Ta izziv želim tudi dokumentirati, zato sem k sodelovanju povabila več jamarških fotografov, kar predstavlja dodatno logistično oviro, ker je treba v jame poleg opreme za veslanje stoje spraviti tudi fotografsko opremo. Veslala sem že v Planinski jami in Zelških jamah ter po Rakovem rokavu Planinske jame. Izmed rek sem preveslala Stržen, Unico in Pivko, letošnjo zimo pa mi je uspelo preveslati tudi reko Rak,« je naštel. »Ta izziv želim dokončati. Nekaj jam sem si že ogledala, poseben izziv bo jama Gradišnica, v kateri je na dnu krater, ki ima ustrezen vodostaj, ko je poplavljen Planinski polje. Dostop do nje bo zahteven, saj se je treba spustiti na gladino oziroma na desko neposredno z vrvi,« je razložila vztrajna in odločna sogovornica. Ob koncu je povedala, da je v njenem življenju že od malega nepogrešljiva tudi glasba. V domači Zaplani vodi cerkveni pevski zbor in igra orgle, poje pa tudi pri Glasbeni matici. Na vprašanje, kako ji časovno uspe združevati vse hobije in zanimanja z zahtevnim poklicem, pa je odvrnila, da se ne zna ustaviti. »Preveč stvari naenkrat me zanima,« je pogovor z nasmehom sklenila energije in načrtov polna Brigita Jazbar.

USPOSABLJANJE ZA REŠEVANJE V GORAH

BESEDILO Borut Podgoršek

FOTO Goran Krošelj

Redno usposabljanje helikopterskih posadk in reševalcev letalcev je pogoj za varno in hitro reševanje tudi na najzahtevnejših terenih in v težavnih vremenskih razmerah. Zadnje zelo uspešno reševanje je bilo izvedeno le dva dni po reševalni vaji na pobočjih Male Mojstrovke. V nedeljo, 9. aprila, ob 10. uri je združena ekipa helikopterske nujne medicinske pomoči s helikopterjem Slovenske vojske poletela z brniškega letališča nad območje Male Mojstrovke, kjer je potekalo reševanje s plazom zasutih planincev. Posadka helikopterja Bell-412 je ponesrečene planince reševala z elektromotornim vitlom in jih prepeljala v nadaljnjo zdravstveno oskrbo. Kmalu zatem je sledil nov klic in dežurna helikopterska ekipa je poletela na pomoč tujim planincem, ki so obtičali v bivaku pod Skuto. Zaradi slabih vremenskih razmer so planince uspešno prepeljali naslednji dan.

Pomladna usposabljanja reševalcev letalcev Gorske reševalne zveze Slovenije in helikopterskih posadk Slovenske vojske ter Policije za delo s helikopterji so potekala na območjih Bohinjske Bele in Kupljenika zadnja dva tedna marca in prvi teden aprila. Skladno z letnim načrtom dela civilno-vojaškega sodelovanja 15. polk vojaškega letalstva letos zagotavlja 94 ur

▪ **Vstop v lebdeči helikopter**

◀ **Oskrba ponesrečenca na tleh**

naleta s helikopterjem za potrebe skupnih usposabljanj in urjenj helikopterskih posadk in struktur, vključenih v sistem zaščite in reševanja. Slovenska vojska po pogodbah z zavezništvom zagotavlja helikoptersko iskanje in reševanje na območju Slovenije. »Logično in smiselno je, da so vsi udeleženci tako kompleksnih operacij, kot je helikoptersko gorsko reševanje, del iste

organizacije, kar olajša usposabljanje, sodelovanje in koordinacijo ter pripomore k varnosti,« je povedal poveljnik 151. helikopterske eskadrilje podpolkovnik Matej Hajdinjak in dodal, da sta usposabljanje ter delo v operacijah helikopterskega reševanja v gorah neprecenljivi za vrhunsko usposobljenost helikopterskih posadk Slovenske vojske v nalogah iskanja in reševanja.

USPOSABLJANJE JE SESTAVLJENO IZ TREH DELOV

Usposabljanje je bilo namenjeno obnavljanju in pridobitvi licence za vse reševalce letalce in zdravnike letalce. Sestavljeno je iz treh delov, ki jih je predstavil inštruktor letalskega reševanja Toni Smolej: »Prvi del je uporaba elektromotornega vitla s trikotnim sedežem, s katerim se reševalci spuščajo

in dvigajo v helikopter, in sicer s ponesrečencem ali brez njega. Drugi del je vaja reševalne akcije. To pomeni, da ekipa odleti na mesto reševanja in tam opravi celotno reševalno akcijo, torej izstop, spuščanje z vitlom, dvig in vstop v lebdeči helikopter ter oskrbo ponesrečenca na tleh. Tudi komuniciranje s posadko helikopterja je zelo pomembno, tako po radijskih zvezah kot s kretnjami. Tretji del predstavlja rezanje vrvi v steni in je za reševalce najtežji, za posadko helikopterja pa najvarnejši. Med tem reševanjem je najpomembnejši trenutek, ko je helikopter prek reševalca vpet v steno.« Da je najtežje reševanje iz sten, se strinja tudi pilot helikopterja nadporočnik Matija Zupančič, ki je povedal, da največji izziv pri reševanju v gorah predstavljajo zunanji dejavniki, na katere reševalci ne morejo vplivati, lahko pa odločajo o poteku oziroma uspešnosti reševanja. »Bistveno je seveda vreme. Slaba vidljivost, močne padavine in veter lahko otežujejo ali celo onemogočajo reševanje. Stensko reševanje je zelo zahtevno, v kombinaciji z oteženimi vremenskimi razmerami pa včasih že malo adrenalinsko. Med reševanjem je helikopter s posadko zelo blizu stene, reševalec letalec pa je, če je stena previsna, lahko še vedno razmeroma oddaljen od nje. S teleskopsko palico in nihanjem se mora reševalec letalec spraviti v steno do osebe, ki potrebuje pomoč,« je razložil nadporočnik Zupančič. Da vse poteka varno, reševalci in posadka med seboj komunicirajo po radijski zvezi in s kretnjami. Inštruktor Gorske

▲ Priprava na izvedbo reševalne akcije

◀ Dvig ponesrečenca z elektromotornim vitlom

reševalne zveze Slovenije Robert Kralj je povedal, da po radijski zvezi sporočajo ustaljene komande, ki morajo biti točno take, kot so dogovorjene. Glede na to, da tehnika včasih odpove, se učijo tudi ročnih kretenj. Vsako vajo morajo opraviti kar dvakrat.

V SLOVENIJI 66 REŠEVALCEV LETALCEV IN LETALCEV ZDRAVNIKOV Čprav je usposabljanje namenjeno predvsem reševalcem letalcem, se sočasno usposabljujejo tudi helikopterske posadke. »Usposabljanje se organizira za zimske in letne razmere. V okviru teh usposabljanj usposabljam oziroma urimo tudi letalske posadke. Trudimo se, da bi zagotovili enakomerno usposobljenost vseh naših članov posadk. Za potrebe Slovenske vojske pa se usposabljam še s helikoptersko reševalno skupino,« je pojasnil nadporočnik Zupančič. Vsi piloti Slovenske vojske morajo, preden lahko letijo v operacijah za potrebe reševanja v gorah, opraviti natančno predpisano

INTERVENCIJE GRS: HELIKOPTER SLOVENSKE VOJSKE

LETO 2020

132
intervencij

168
ur naleta

LETO 2021

196
intervencij

227
ur naleta

LETO 2022

145
intervencij

165
ur naleta

DO 10. APRILA 2023

33
intervencij

39
ur naleta

šolanje. Po končanem usposabljanju lahko tak pilot prevzame vlogo sopilota v posadki gorske reševalne službe, vendar pod nadzorom najbolj izkušenih kapitanov. Pogoji in omejitve so določeni za vsak program posebej, saj so vstopni pogoji za programe napisani tako, da sledijo zakonodaji in smiselnemu zaporedju. Ob pridobitvi pooblastila za vodjo posadke pa se deli usposabljanj ponovijo. Vsi reševalci letalci, ki uspešno opravijo usposabljanja, dobijo potrdilo za tekoče leto, s katerim dokazujejo usposobljenost za delo reševalca letalca. Tako pridobijo tudi pravico do dela v reševalnih akcijah v gorah. Poleg pomladnega usposabljanja reševalci letalci pred zimsko sezono opravijo še obvezno zimsko usposabljanje. Toni Smolej je povedal, da je trenutno v Sloveniji 43 reševalcev letalcev in 23 zdravnikov letalcev. Ob tem je poudaril: »Število reševalcev letalcev je predpisano. Reševalci letalci se menjajo samo na podlagi fluktuacije. Torej, če nekdo odide, ga nadomestimo z novim. Med zdravniki letalci je tudi osem zdravnic. Vsi svoje delo opravljajo brezplačno. Celo svoj dopust posvetijo temu, da lahko pomagajo. Za zdaj tudi delodajalci, pri katerih so letalci zaposleni, ne povzročajo težav, saj dobijo refundacijo.« Zaradi varnosti pa sočasno usposabljuje največ 15 reševalcev.

VEČINO REŠEVANJ V GORAH IZVEDEJO Z VOJAŠKIMI HELIKOPTERJI BELL-412

Reševanje v gorah v Sloveniji izvajata Slovenska vojska in Policija s helikopterji Bell-412, AS 532 AL Cougar in AW169. Toni Smolej je ob tem povedal, da večino reševanj izvedejo z vojaškimi helikopterji Bell-412, ki so za reševanje v gorah odlični. »Postopki reševanja so z vsemi helikopterji enaki,« je poudaril Smolej in dodal, da se razlikujejo le po načinu vpenjanja ponesrečencev in pa reševalcev letalcev v helikopterju, na kar so se že navadili. Malenkostna razlika je tudi v elektromotornem vitlu. Toni Smolej je povedal, da se število intervencij iz leta v leto povečuje. Razloge vidi v tem, da se vse več ljudi odloča za obisk gora, zaradi česar je vse več nesreč ali obolenj. Pri tem je dobro, da so planinci vse bolj ozaveščeni in posledično dobro opremljeni ter pripravljeni na ture, na katere so se odpravili.

PONESREČENO JAMARKO REŠEVALI 33 UR

BESEDILO Jerneja Grmadnik

FOTO Damijan Šinigoj/Jamarska reševalna služba

Slovenski jamarski reševalci so v zahtevnem jamarskem reševanju ponesrečene jamarke na Cerkniskem prikazali izjemno izurjenost, usposobljenost in požrtvovalnost. V 33 ur trajajoči intervenciji med 15. in 17. aprilom je sodelovalo 65 jamarskih reševalcev, ki so jim pomagali tudi pripadniki Civilne zaščite, gasilci, taborniki in zdravstveno osebje. Reševanje je bilo zahtevno predvsem zaradi številnih ožin v še neraziskani jami, ki so jih morali minirati, da so lahko nezavestno ponesrečenko na nosilih potegnili iz globine 100 metrov.

V soboto, 15. aprila, se je pri raziskovanju jame pri Dolenji vasi pri Cerknici v večernih urah poškodovala 33-letna jamarka, domačinka, na katero je padel kamen in ji prebil čelado. Hitro se je začela zahtevna reševalna akcija, v kateri je sodelovalo več kot 150 ljudi. Vodja regijskega štaba Civilne zaščite za Notranjsko Sandi Curk je na tiskovni konferenci po koncu intervencije povedal, da jim je po nekaj več kot 30 urah uspelo priti iz teme v svetlobo in da je to zgodba, ki odmeva doma in v tujini. »Velik uspeh je, da smo ponesrečenki omogočili možnost preživetja,« je poudaril in izpostavil izjemnost Jamarske reševalne službe, ki ima v svoji sestavi tudi pet zdravnikov in bolničarje ter minerje. Vodja Jamarske reševalne službe Walter Zakrajšek je pojasnil, da

je bilo od sobote zvečer do ponedeljka zjutraj v reševanje vključenih 65 jamarskih reševalcev, zadnjo noč pa 47. Miniranje ožin je potekalo deset ur, izvek pa slabe štiri ure s počitkom. Vodja intervencije Luka Zalokar, izkušen miner zaprtih sistemov jamskih vodov, je povedal, da je bilo treba minirati na petih mestih in da so to opravili z izjemno previdnostjo ter majhnimi količinami eksploziva, da ne bi povzročili dodatnih porušitev ali zasutja prehodov. Delo so opravile skupine z dvema minerjema in pomočniki. Ožine so morali razširiti na 70 centimetrov širine in dva metra dolžine, kolikor so dolga nosila. V skupini poškodovanke je bil ob nesreči tudi njen brat, ki je narisal zemljevid jame in svojo sestro do prihoda reševalcev grel s svojim telesom, da se ne bi podhladila. Ob poškodbi so jo najprej prenesli na varno, že čez tri ure pa so bili pri njej zdravnica jamarka in bolničarja, ki so jo oskrbovali, dokler je niso dvignili na površje. Predsednik Jamarske zveze Slovenije Igor Benko je izpostavil, da je bil iznos poškodovane iz globine 100 metrov zaradi krušenja kamena nevaren tudi za reševalce. Za podporo vsem službam, logistično oskrbo, hrano in elektrifikacijo je poskrbel občinski štab Civilne zaščite Cerknica pod vodstvom Matjaža Knapa, ki je povedal, do so podporo zagotavljali gasilci s Cerkniskega in drugi prostovoljci. Akcija se je končala v zgodnjih jutranjih urah v ponedeljek, 17. aprila, ko so poškodovanko po iznosu iz jame najprej odpeljali do cerkniskega zdravstvenega doma, dežurna helikopterska posadka Slovenske vojske pa je nato poskrbela za čim hitrejši prevoz do Univerzitetnega kliničnega centra Ljubljana, kjer jamarka ostaja v nadaljnji oskrbi. Sodelujočim se je v imenu Ministrstva za obrambo zahvalil državni sekretar Rudi Medved in poudaril, da je šlo za epsko akcijo neverjetnih razsežnosti, ki jo je spremljal ves svet. »Ne gre samo za pogum, temveč za strokovnost in usposobljenost vseh vključenih,« je izpostavil in obljubil nadaljnjo podporo sistemu zaščite in reševanja ter poudaril, da so slovenski jamarski reševalci prvi, ki so bili na voljo tudi v skupnem sistemu civilne zaščite Evropske unije. Sodelujočim v intervenciji je čestital tudi poveljnik Civilne zaščite Srečko Šestan, ki je akcijo ocenil kot izjemno uspešno. Vsi pa upajo, da bo poškodovana čim prej okrevala.

NA BLEDU SESTANEK NATOVE DELOVNE SKUPINE

BESEDILO Vesna Urbanija, DLO

FOTO LCMG

V začetku aprila je na Bledu potekal večdnevni sestanek Natove delovne skupine, katere naloge so pretežno razvoj standardov glede življenjskega cikla zmožljivosti (angl. Life Cycle Management Group – LCMG).

Natovi standardi v pristojnosti te delovne skupine so AAP-20 (angl. NATO Programme Management Framework), AAP-48 (angl. NATO System Life Cycle Processes) in ALP-10 ILS (angl. Integrated Logistic Support).

Standard ALP-10 ILS se trenutno pripravlja in bo končan predvidoma v drugi

polovici letošnjega leta. Namenjen je podpori povegljivosti procesov opremljanja v Natu, med Natovimi organi in državami članicami, med državami in industrijo ter med industrijo.

Novost na področju Natovih standardov, ki se uveljavlja z novo različico dokumenta ALP-10, pa je, da se bodo v prihodnosti v povezavi z dokumentom uporabili tudi civilni standardi. Za področje, ki ga pokriva standard ALP-10, je poleg standardov ISO, IEC, IEEE, SAE uporabljen še paket standardov AIA/ASD (Sx000i, S1000D, S2000M, S3000L, S4000P, S5000F, S6000T), ki je uveljavljen v letalski in vesoljski industriji.

OBNOVA ITALIJSKEGA TABORIŠČA KAMPOR NA RABU

BESEDILO Uprava Republike Slovenije za vojaško dediščino

V Kamporju na otoku Rabu je bilo med drugo svetovno vojno fašistično koncentracijsko taborišče. Ustanovila ga je italijanska fašistična oblast julija 1942. Po kapitulaciji Italije septembra 1943 je bilo taborišče razpuščeno. Bilo je eno izmed najkrutejših taborišč na tem ozemlju. Ustanovljeno je bilo zato, da bi se zmanjšal stik med prebivalstvom in lokalnimi partizani ter da bi se ustvaril nov življenjski prostor za italijanske naseljence.

Čeprav osnovni namen taborišča ni bil izvajanje genocida, so morali jetniki živeti v omejevalnih in težkih razmerah. Te so povzročile na tisoče smrti, vključno s smrtjo številnih otrok. Ljudje pa so večinoma umirali zaradi bolezni in stradanja. Največ internirancev je bilo iz Ljubljanske in Reške pokrajine ter Judov.

Spominski kompleks Kampor je bil leta 1953 zgrajen po načrtu arhitekta Edvarda Ravnikarja in stoji na mestu nekdanjega pokopališča.

Tukaj je pokopanih 1452 žrtev, večina izmed njih je slovenske narodnosti. Vojno grobišče je kljub vsakoletnemu rednemu vzdrževanju že načel zob časa in bi ga bilo treba temeljito obnoviti. Obnovo bo po kulturnovarstvenih standardih in izvirnih načrtih arhitekta Ravnikarja financiralo Ministrstvo za obrambo čez Upravo Republike Slovenije za vojaško dediščino.

V spominskem parku poteka vsako leto sredi septembra komemoracija v spomin na več kot 15.000 internirancev. Komemoracije se udeležijo poleg svojcev žrtev visoki politični predstavniki Slovenije, Hrvaške in Italije.

Z VOJAŠKO DOLŽNOSTJO SEZNANILI FANTE IZ POSAVJA

BESEDILO Jerneja Grmadnik
FOTO Bruno Toič

Seznanitve z vojaško dolžnostjo so dogodki, ki so nasledili nekdanj obvezno naborništvo. Uprave za obrambo jih skupaj s Slovensko vojsko ter v sodelovanju z občinami in srednjimi šolami organizirajo vsako leto ter na njih fantom, ki v tekočem koledarskem letu dopolnijo 18 let, predstavijo pravice in dolžnosti vojaškega obveznika. Pridružili smo se seznanitvi Uprave za obrambo Novo mesto, ki je dogodek organizirala 18. aprila v sodelovanju z Vojašnico Jerneja Molana v Cerkljah ob Krki.

V Sloveniji je bilo s prehodom na profesionalno vojsko služenje vojaškega roka zamrznjeno, v Zakonu o vojaški dolžnosti pa so še vedno zapisane pravice in obveznosti za polnoletne moške, ki so sposobni za vojaško službo. Vojaški obvezniki v miru nimajo posebnih obveznosti do države, vendar se lahko ob povečani nevarnosti napada, neposredni vojni nevarnosti in razglasitvi vojnega ali izrednega

Obvezniki so se preizkusili v streljanju s puško za airsoft.

stanja vojaška dolžnost znova uvede. Danes so seznanitve z vojaško dolžnostjo predvsem priložnost, da mladi spoznajo poklic vojaka v službi domovine, vojaško tehniko in oborožitev ter različne možnosti sodelovanja s Slovensko vojsko, kot so prostovoljno služenje vojaškega roka, sodelovanje v pogodbeni rezervi ter možnost štipendiranja in spoznavanja vojaškega poklica na vojaških taborih.

Z LETOŠNJO UDELEŽBO NA SEZNANITVAH ZELO ZADOVOLJNI

Leta 2023 bo z vojaško obveznostjo seznanjenih okoli 9300 fantov, rojenih leta 2005. Seznanitve so že potekale ponekod na Primorskem, kjer še ohranjajo staro tradicijo prihoda z nabornimi vozovi, ekipa Revije Slovenska vojska pa je obiskala

Sodelavci Uprave za obrambo Novo mesto so obveznike seznanili z vojaško dolžnostjo.

dijak
MIRKO KOSAR

»Dogodek se mi je zdel zanimiv in razmišljam, da bi se udeležil vojaškega tabora za dijake, saj ga je obiskalo že nekaj mojih kolegov, ki jim je bil program zelo všeč.«

seznanitev fantov iz Posavja v Vojašnici Jerneja Molana v Cerkljah ob Krki, ki jo je organizirala Uprava za obrambo Novo mesto. Vodja uprave Sonja Lindič je povedala, da pokrivajo območja Dolenjske, Bele krajine in Posavja. Prejšnji teden so seznanitve potekale za Belokranjce in Dolenjce v Vojašnici Franca Uršiča v Novem mestu. »Po dneh imamo povabljenih okoli 100 fantov, z letošnjo udeležbo pa smo zelo zadovoljni,« je izpostavila in dodala, da jim predstavijo predvsem različne možnosti sodelovanja s Slovensko vojsko, nato pa jim na različnih delovnih točkah pripravijo dinamične izzive. »V Novem mestu so se vozili z valuki in se preizkusili v streljanju ter si ogledali oborožitev Slovenske vojske, dan pa sklenili s kosilom. Danes so tukaj večinoma Posavci, fantje, ki so že ali bodo letos dopolnili 18 let. V vojaški evidenci vojaške obveznike vodimo od 18. do 50. leta. Pri promociji se poskušamo prilagoditi generacijam, ki so jim všeč dinamične predstavitve. Ugotovili smo tudi, da se dobro povežejo pri ekipnih izzivih. Med fante pa so vedno tudi taki, ki so že bili na vojaškem taboru. To je ena izmed oblik, ki jih še posebej veseli in o kateri širijo dobro besedo,« je še pojasnila vodja novomeške uprave.

PREIZKUSILI STRELJANJE S PUŠKO ZA AIRSOFT IN SE POMERILI NA TAKTIČNEM POLIGONU

Po seznanitvi z vojaško dolžnostjo in oblikami sodelovanja s Slovensko vojsko, ki je potekala v učilnici, so se fantje iz Posavja pomerili na taktičnem poligonu ter se preizkusili v streljanju s puško za airsoft. Dijak Mirko Kosar iz Brežic je povedal, da se mu je zdel dogodek zanimiv in da razmišlja, da bi se udeležil vojaškega tabora za dijake, saj ga je obiskalo že nekaj njegovih kolegov, ki jim je bil program zelo všeč. Alex Glogovšek, dijak krške tehnične šole, je bil prav tako najbolj naklonjen udeležbi na vojaškem taboru, mogoče poletnem. »Po fotografijah sem videl, da je zelo zanimivo,« je pojasnil in po strelskem izzivu dodal, da je že prej streljal, tudi na promocijski prireditvi V službi domovine v Celju. Glede seznanitve z vojaško dolžnostjo se mu zdi prav, da vedo, kakšne so dolžnosti, saj je treba biti vedno v pripravljenosti glede na negotovo prihodnost. V prihodnosti pa se vidi predvsem v gasilstvu.

dijak
ALEX GLOGOVŠEK

»Zdi se mi prav, da vemo, kakšne so naše vojaške dolžnosti, saj je treba biti vedno v pripravljenosti glede na negotovo prihodnost.«

NAGRADNA KRIŽANKA

FOTO Bruno Toič

						MENJAVA, SPREMEMBA	GARAŽA ZA TRAMVAJE	KRAJ V ŠVICI (VODA)	CESTA, STEZA	KRAJ, KJER SE KOPLJE LOVICA	STRJEVANJE	
						PREPSOVANJE						
						UPOR, ODPOR						
						ELEKTRODA, KI ODDAJA ELEKTRONE						
						PEVKA ŽNDARIČ			VLADE DVAC			
						NOČNA UJEDA			REŠEVALNE SANI			
						▶						
Avtor: Vladimir Milovanović, NAJETO PERO	BODKA	MESTO V SRBIJI, KI JE DEL BEOGRADA	REKA PRI DOMŽALAH	OLGA ČEČKOVA	SPANJE, SPANEC	BABICA (PRIMOR.)	OZEK KOS BLAGA			MORSKI SESALEC	KDOR SE VOZI	
MANJŠA ENOTA ZUNAJ SEDEŽA PODJETJA										PURGATORU	VITEZOV OPRODA	
PREPROSTA SVETILKA NA OLJE										KAR SE KAŽE	PROSTOR ZA VRATI	
PEVKA PRODNK				JAP. IGRALEC OMORI						POSODA ZA CVETJE	VRTNA UTA	
				DAN. IGRALKA NIELSEN							ZBADLJIVOST, ZADRČNOST	GLAVNO MESTO GEORGIE, ZDA
MENIŠKA OBLEKA					HR. PISAT. IN DRAMATK (MIROSLAV)						OLIVER ANTAUER	
					IZLETNIK						GRŠKI BOG SONCA	
JADROVJE (ZASTARELO)						ORODJE ZA REZANJE				DKA, SLAVA		
						POGON NA DIVJAD					KOVAN DENAR	
	ČRNKAST VOL	ZDRAVILNA RASTLINA	SPOMLAD. ZVONČASTA CVETLICA	RAVEN						AM. REŽIS. (GEORGE)	DRŽAVA V Z. AFRICI	
TERORISTIČNA ORGANIZACIJA MED 2. SV. VOJNO										SL. TONSKI MOJSTER (RUDI)		
										JUD. KRALJ		
AMERIČAN (POSMEHLJIVO)					PISATELJ ZORMAN						OTOK ARTURJEVE SMRTI	(R)EJ
					SREDIŠČE VRTENJA							
LETOVIŠČE V ŠVICAR. KANTONU GRAUBÜNDNU										RADOSTNOST		
CELOTA, POENOTENOST							HIJACNTA					

REŠEVALCEM NAGRADNE KRIŽANKE

Pravilna rešitev gesla iz prejšnje številke:
PODPORA PLANICI.

Nagrade prejmejo:

- **Uroš Knez**, Gimnazijska cesta 21, 1420 Trbovlje,
- **Nejc Mihelič**, Pristavška cesta 50, 4290 Tržič,
- **Peter Rutar**, Dolje 29, 5220 Tolmin.

Nagrajencem čestitamo.

Pravilne rešitve tokratne križanke nam pošljite do srede, 17. maja 2023, na naslov **Uredništvo Revije Slovenska vojska, Vojkova cesta 55, 1000 Ljubljana** ali na elektronski naslov **urednistvo.sv@mors.si**.

POIŠČI 5 RAZLIK

REŠITEV
IZ PREJŠNJE
ŠTEVILKE

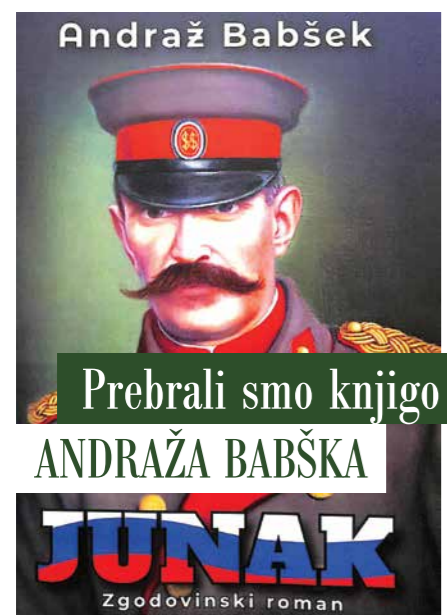
FOTO IN RAZLIKE Bruno Toič

Spodbudna misel

DUHA NE UGAŠAJTE

Na začetku meseca smo praznovali veliko noč, praznik zmage življenja ter smisla in človeškega dostojanstva. Na ta praznik smo se pripravljali v postnem času. Postni čas in velika noč sta namenjena posamezniku ter tudi celotni skupnosti. Če želimo doživeti veličino velikonočnega jutra, se moramo na to duhovno pripraviti. Ob tem seveda ne gre zanemariti drugih priprav, saj še vedno velja, da smo ljudje celostna bitja in da bolj ko je naše življenje na vseh področjih uravnoteženo, bolj in bolje lahko sprejemamo ter uresničujemo svoje poslanstvo. Postni čas se začne s pepelnico sredo, ki nam jasno govori, da je za rast človeške plemenitosti treba imeti trdne temelje. Post, molitev in dobra dela so posameznikova duhovna odločitev, in ne priložnost za iskanje vsečnosti pri drugih.

Junak je naslov zgodovinskega romana o generalu Rudolfu Maistru, v katerem so opisani dogodki med 30. marcem 1918 in 30. septembrom 1919. Je delo petnajstletnega avtorja Andraža Babška, ki je zmagal na razpisu za izbor

Nas pa usmerjajo v dejanja, ki oblikujejo skupnost, občestvo. Predvsem nedeljski evangeliji postnega časa nam izrišejo pot duhovne rasti, ki lahko vsakogar pripelje do veselja odrešenja.

Jezusove skušnjave v puščavi nas opominjajo na tri temeljne ovire v življenju slehernika: pretirana zagledanost v materialnost (požrešnost), namišljena pomembnost (napuh) in želja po obvladovanju (pohlep). Zgled, ki smo ga prejeli, nas usmeri na pravilen odnos do vsega, v nas in okrog nas. Spremenitev na gori je jasno opozorilo, da se v življenju ne smemo nikoli ustaviti, temveč dan za dnem iskati nove boljše rešitve v osebnem in družbenem življenju. Srečanje s Samarijanko nas nagovarja, da presežemo družbene stereotipe ter v vsakem bližnjem najprej vidimo človeka in s spoštljivo poštenostjo ovrednotimo stanje. Sprejemamo človeka, kot napačna pa ocenimo dejanja. Telesna sleporojenost je ovira v vsakdanjem življenju, hkrati pa tudi prispodoba za duhovno slepoto. Saj Jezusove besede *Ker pravite: »Vidimo«, vaš greh ostane* kažejo na nujno, da se osvobodimo zagledanosti v svoj prav. Lazarjeva smrt in obuditev nas vabita k razmisleku o vrednosti življenja. Danes se namreč zdi, da smo od skrbi za življenje tako uničeni, da ne zmoremo več človeka vredno živeti.

Zadnji dnevi postnega časa nas peljejo od vzhičene navdušenosti do popolnega nasprotovanja in zahteve po uničenju, smrti. Na drugi strani pa je Jezusov zgled, ki je edini res človeka vreden izhod iz začaranega kroga nesmisla in človeške pritlehnosti. Zgled služenja občestvu in odpustčanja. Preslikava poti postnega časa do velike noči v sedanjost nas vabi k odločanju, kaj želimo zase in za skupnosti, ki jim pripadamo, od domače družine, službe, naroda do države.

Milan Pregelj, VVIK

novega romana. Roman je razdeljen na dva dela, v prvem je opisana osvoboditev Maribora, v drugem pa osvoboditev Celovca.

Osrednji liki v romanu so Alojz Derganc, Jani Sušnik in Josipina Lončar. Alojz Derganc je nekdanji stotnik avstro-ogrske vojske in desna roka generala Maistra. V najpomembnejših trenutkih bojev je generalov zvest podpornik in zaveznik. Jani Sušnik je mlad fant, ki ljubi svojo domovino in je zanj pripravljen žrtvovati življenje. Ko dobi vpoklic, se brez pomisleka pridruži Maistrovemu polku in je v boju za Celovec ranjen v nogo. Josipina Lončar je sprva zaposlena pri avstrijskem grofu, pozneje pa se pridruži polku kot kuharica. Zaradi pomanjkanja zdravstvenega osebja kot bolničarka pomaga zdravniku pri oskrbi ranjencev. General Maister je prikazan kot odločen, drzen, domoljuben vojaški vodja ter je zaradi svojih dejanj, poguma in vizionarstva velika zgodovinska osebnost. Kot vodja od svojih podrejenih veliko zahteva, jih zna motivirati in ima posluš za navadnega vojaka. Njegovi odločnosti in hrabrost se najbolj pokažeta, ko pred mestnim poveljnikom podpolkovnikom Antonom Holikom in zbranimi časniki izjavi: »Ne priznavam teh točk. Maribor razglašam za jugoslovansko posest in prevzemam v imenu svoje vlade vojaško poveljstvo nad mestom in Spodnjo Štajersko.« S to izjavo in pooblastilom Narodnega sveta za Štajersko je samoiniciativno prevzel vojaško poveljstvo v Mariboru in Spodnji Štajerski. Po koncu prve svetovne vojne ti dogodki odločilno posežejo v dogajanje v severovzhodni Sloveniji. Roman se konča z jugoslovansko ofenzivo, v kateri general Maister skupaj s srbskimi častniki uspešno vodi labotski odred in zavzame Koroško. Kljub zmagi pa se mora Maister s svojimi silami umakniti s koroškega ozemlja, saj Avstrija s podporo velikih sil doseže, da bo o pripadnosti Koroške odločal plebiscit.

Tina Raspor, KIZC

OGNJENI VOD V LATVIJI POTRDIL SPOSOBNOST SKUPNEGA DELOVANJA

BESEDILO Slovenska vojska, FOTO misija okrepljene prednje prisotnosti v Latviji

Za pripadniki 12. kontingenta Slovenske vojske na misiji okrepljene prednje prisotnosti v Latviji je intenziven mesec. Začel se je z devetdnevno vajo *Wolverine Shield/Strike*, ki je bila namenjena razvijanju defenzivnih in ofenzivnih zmogljivosti, artilerijskemu bojnemu streljanju na bataljonski ravni ter pripravam za certifikacijo bataljonske bojne skupine v sestavi misije okrepljene prednje prisotnosti. Glavni namen vaje je bil dvig sposobnosti komuniciranja na ravni podenot ter poveljevanja in kontrole.

Za slovenski ognjeni vod havbic 155 milimetrov je bil najpomembnejši del vaje tridnevno artilerijsko bojno streljanje. Na njem so preizkusili in potrdili sposobnost skupnega delovanja vseh baterij, ki sestavljajo artilerijsko skupino pod kanadskim poveljstvom. Slovenski vod je tokrat dokazal, da je sposoben delovati v mednarodnem okolju, popolnoma razume predpisane postopke izvajanja ognjene podpore in je sposoben hitrega odziva na dodeljene ognjene naloge.

Med 21. in 29. marcem je na vojaškem vadišču Adaži in posameznih lokacijah v civilnem okolju potekala certifikacijska vaja *Crystall Arrow* po Natovi metodologiji preverjanja enot CREVAL. Na vaji je sodelovalo več kot 3000 pripadnikov iz trinajstih držav članic Nata. Z vajo je bojna skupina potrdila učinkovitost pri izvajanju bojnih manevrov z zavezniškimi enotami znotraj latvijske mehanizirane brigade. Sklepne dela vaje z ogledom dinamične predstavitve sta se udeležila tudi poveljnik 1. brigade Slovenske vojske brigadir Boštjan Močnik in veleposlanik Republike Slovenije v Latviji Tomaž Matjašec, ki je kontingent obiskal že med vajo.

4. marca pa so latvijsko mehanizirano brigado in bataljonsko bojno skupino v sestavi misije okrepljene prednje prisotnosti v Latviji obiskali tudi stalni predstavniki držav članic zveze Nato, med katerimi je bil slovenski predstavnik dr. Erik Kopač. Ob obisku so jim sodelujoče enote predstavile vozila, oborožitev, opremo ter svojo vlogo in delo znotraj kanadske bojne skupine.

REVIIJA SLOVENSKA VOJSKA JE INTERNO INFORMATIVNO GLASILO O VOJSKI, OBRAMBI TER ZAŠČITI IN REŠEVANJU.

UREDNIK: Marko Pišlar

NOVINARKA: Jerneja Grmadnik

FOTOGRAF: Bruno Toič

LEKTORIRANJE: Natalija Krese, Tina Pečovnik

TAJNICA UREDNIŠTVA: Milena Topolovec

NASLOV UREDNIŠTVA

Vojkova cesta 55, 1000 Ljubljana

Telefon: +386 1/471 26 62

Faks: +386 1/431 12 42

Elektronska pošta: urednistvo.sv@mors.si

OBLIKOVNA ZASNOVA: Agencija Adeo

OBLIKOVANJE

IN LIKOVNO-TEHNIČNO UREJANJE:

Polona Čelhar, Lepa reč

TISK: Tiskarna Skušek, d. o. o.

NAKLADA: 8000 izvodov

FOTOGRAFIJA NA NASLOVNICI: Bruno Toič

Prispevki, objavljeni v reviji, niso uradno

stališče Ministrstva za obrambo.

Nenaročenega gradiva in fotografij

ne vračamo.

Naslednja številka izide 29. maja 2023.

SPREMLJAJTE NAS NA DRUŽBENIH OMREŽJIH.

Revija Slovenska vojska je članica Evropskega združenja vojaških novinarjev (EMPA).

DAN
SLOVENSKE
VOJSKE

ARENA STOŽICE,
SOBOTA, 13. MAJ 2023

WWW.SLOVENSKAVOJSKA.SI

PODDESETNIK

Denis Kalabić
gardist

pod uniformo.
za domovino.

